GÖTEBORGS
UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.
Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.
Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.
All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.
If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

Universitetsbiblioteket

UNIVERSITETSBIBLIOTEKET I LUND

Vitt.
Sv.

234
SONETTER

AF

L. L. LAURÉN.

Vitt.
Sv.

åt Herr Statsrådet Evert
Julius Bandorff af
L. L. L.,
en vördnadens och tacksamhetens
gård.
Wien den 8 Dec 1883.

Distribuent för Sverige:
Herrar Looström & C:o.,
Stockholm.

UNIVERSITETS
BIBLIOTEKET
LUND

DOFTLÖSA BLOMSTER,

plockade i senhösten

af

L. L. Laurén.

NIKOLAISTAD,
FÖRFATTARENS FÖRLAG.

NIKOLAISTAD,
F. W. UNGGRENS BOKTRYCKERI,
1883.

Förord.

De torra blomster ur diktens lustgård, som här framträda, bundna i sonettens form, hafva plockats af förf. i hans femtionionde år, på de lediga stunder, som yppats under skollärarekallets mödor. De flesta af dessa diktförsök hafva på mellantimmar och friqvarter uppstått och nedskrifvits på lösa lappar och sedan retoucherade samlats i ett knippe. Om den, som i yngre år icke egt sångens gudagåfva, erhölle denna på ålderdomen, vore detta förvisso ett underverk, och vår tid är icke undrens. Att under sådana förhållanden de små försöken framträda utan ringaste anspråk, är sjelffallet. Såsom alla höstblommor, måste de sakna den gudafödda poesins doft. Deras förf. har, under en följd af år, föranledd dertill af sjuklighet, tungsinthet och tilltagande ålders bräcklighet, lefvat i stor afsöndring från det sällskapliga umgänget med medmenniskor. Ett tankeutbyte är emellertid ett behof för hvarje menniska, och för att i någon mån tillfredsställa detta behof att meddela andra sina, om ock värdelösa tankar, erfarenheter och känslostämningar, har han nu fördristat sig att öfverlemna åt allmänheten dessa diktförsök.

Han har sökt fördela dem i vissa grupper efter ganska lösa grunder, — men inom hvarje grupp hafva styckena fått utan allt afseende på innehållet, följa på hvarandra. I lifvet eger ju samma tillfälliga gruppering

rum; i det att det glada och det sorgliga, det allvarliga och det burleska ställa sig vid sidan af hvarandra med samma anspråk på rättighet att vara till utan att rådfråga våra känslor och vårda sig om dessas behof, att icke plötsligt jagas ur den ena stämningen in i den andra. En konstvan hand kunde måhända förmått ordna de stackars dikterna så, att ensemblen blifvit något så när tillfredsställande harmonins fordringar, men förf. har afstått från försöket, misströstande om, att effekten i någon händelse skulle motsvarat besväret vid dekoreringen. Att "blomstren" presentera sig i tvenne "skördar" är en tillfällig anordning, hvars orsak icke kan räkna på något intresse att varda känd af den ärade allmänheten.

Författarens ålder torde ursäkta, att han också i ortografiskt hänseende står efter sin tid; hans skrifsätt är i närmaste öfverensstämmelse med "Ordlista öfver svenska språket, utgifven af svenska akademin, fjerde upplagan 1880". Att denna auktorité anses af mången vara alltför konservativ, för att kunna följas, är förf. väl bekant; men han har skäl att befara, att många af hans uttalade åsigter skola befinnas så föråldrade, att de blott alltför bjert skulle afsticka mot den nyaste ortografiska kostymen, om de ikläddes den samma. Det anstår icke oss, gamle, att följa nyaste modets fordringar.

Förf. har redan i skolåren fått insupa föreställningen om de förmenta privilegier, hvilka tillkomma den s. k. licentia poëtica. Det torde således ursäktas, om han, för rimmets skull, ofta nog, tyvärr, begagnat äldre och i allmänhet icke så välljudande ordformer, som de

nyaste svenska skrifvande författare förstå använda. Så t. ex. har han, då Ordlistan icke deremot inlagt någon protest, användt (i rim) opp för upp; ge, gett för gifva, gifvit och i allmänhet förkortade och sammandragna ordformer, ehuru han nog insett, att de fullständiga äro mer välljudande och vackra. I de stycken, der ämnet afhandlats mer skämtande och burleskt, har han begagnat mera triviala uttryck än säkert bort ske; den antika komedin och satiren tillåto sig ju användandet af sådana; och förf. har bland sina många andra svagheter den, att vara en inbiten latinvän.

Detta om dikternas uppkomst, språkets behandling, och det skäl, som förmått förf. att publicera dem. Skulle den ärade Läsarinnan eller Läsaren, i trots af deras brister, i dem finna uttalad en gammal mans ungdomskärlek till Finlands natur, folk och land, och till det idealas himmelska makter, främst det heligas, rättas, sannas och godas och för denna kärleks skull fatta någon vänskap för dessa författarens otympliga diktlekar på ålderdomen och icke alltför strängt nagelfara med deras bräckligheter; så är detta det högsta, som förf. kan hoppas. Huru skulle han begära mer, då han vet, att hufvudanledningen till hans öfveråriga kurtis hos sånggudinnorna obestridligen varit den samma, som den älsklige Ovidius uttalar i följande distikon:

Moestus eram, requiesque mihi, non fama petita est,
Mens intenta suis ne foret usque curis?

Wasa den 2 oktober 1883.

Lrn.

I. FÖRSTA SKÖRDEN.

1. FOSTERLÄNDSKA SÅNGER.

Vår kärleks land.

Visst nöd och brist så ofta herska der,
Och frosten ofta gäckar odlarns möda;
Långt mer än land, der rikedomar flöda,
Den bygden är *oss* helig dock och kär.

Vi älska landet med dess mo och skär,
Dess tusen sjöar och dess gröna stränder,
Dit fogelskaran tjusad återvänder,
När våren åter det i fägring klär.

Det ädla landet är oss dubbelt kärt,
Ty lifvet der är rikt på nöd och smärta;
Just detta gör det all vår kärlek värdt.

Hvad sätter så vår kärlek uti brand?
Sök svaret, broder, sök det i *ditt hjerta!*
Det är vårt *Finland*, är vårt fosterland.

Ett sångens hem.

Vid skogklädd vik, den gröna holmar skydda,
För hafvets svall, som utanför den slår,
Inom en gräsprydd hägnad, enkel hydda
I skogens skydd, lik landtlig oskuld, står.

Smal stigen är, som till den stugan förer
Från lilla stadens larm en vandrings man;
Blott trastens slag i skogen stundom störer
Den djupa frid, som der ett hemvist fann.

Jag bodde engång der, af plågor bunden
Vid sjukdoms bädden hela sommarn lång,
Från morgonväkten allt till aftonstunden.

Men fast derinne surrade blott flugan,
Jag frossade — i tankarne — af sång;
Ty *Johan Ludvig Runebergs* var stugan.

Den gamle krigarens åsigt.

Hvithårig var hans hjessa, rak hans rygg,
Den gamle krigarns, från vår äras dagar,
Knapp var hans kost: "men usling den, som klagar"!
Städs en soldat bör vara nöjd och trygg.

Så tänkte han och frös ännu och svalt
Med samma mod, som under krigets tider
Han hade lärt från forna bistra strider,
Att kämpa, lida och att tåla allt.

Dock icke *allt!* Hur glödde ej hans blick,
När retsamt någon hördes honom fråga,
Hvi Finlands här så ofta undan gick.

"Hut, herre!" blef den barske krigarns svar,
"Hvem såg oss fly och icke allting våga?
Klingspors förgylda kappsäck ju det var."

Anders Wilhelm Ingman.

„Det går en väldig oro genom tiden,"
De orden ofta han på läppen bar,
Och ständigt djerft han deltog uti striden
För allt, som sannt och rätt och heligt var.

Och dock så mildt och fridsamt var hans sinne,
Så ömmande för hvarje likes nöd.
I envishet han var en äkta finne,
När för det goda hjertat brann i glöd.

Så brann det alltid, och hans själ, den veka,
Var alltid färdig till ett ädelt dåd,
Den bedjande han intet kunde neka.

Skön var hans död. När Herrans ord han tydde
I hemmets frid, bland vänner, Gud i nåd
Bjöd till sig honom; glad han budet lydde.

En stor skalds sista stund.

Hvad här är mörkt? Hvi tändes ljus ej opp?"
Uppå sin dödsbädd hördes skalden fråga.
Man tände ljus och räckte fram dess låga.
Med fingret följde skalden vekens lopp.

När fingret brändes, såg den sjuke då
Med andens öga, att den död var nära,
Som skulle honom *dit* från plågan bära,
Der täckelser ej blicken skymma få.

Hans ande blickat under lifvet ren
Så djupt i himlens stjerneverldar klara,
Och sjungit om dem, ack! så herrligt sen!

Nöjd gick han bort, den skaldeanden, som
Står främst i finska lyrikernas skara.
Det är *Lars Stenbäck*, som jag täljer om.

De mäktiga orden.

Hvems var den röst, som städse genklang fann
Uti de ungas bröst, när helst hon höjdes;
Ty i dess minsta tonfall redan röjdes,
Att ur en hugstor kärlek upp hon rann?

Det gick en guldren ton igenom orden;
De manade till godt, till sant, till skönt;
Att strida, hopplös eller segerkrönt,
För *Finlands folk;* för *finska* fosterjorden.

Nu rösten tystnat. Mins du mer hans sång
Så rik på tankar, att de tyngde vingen,
Och formens *tröja* honom blef för trång?

Fredrik Cygnaeus — hvem uti vårt land
Gjort mer för konsten, idealet? *Ingen.*
Och ingen tändt så många bröst i brand.

En väldig ande.

Vid tjugu år jag kunde ingenting;
Vid tretti år sågs ingenting jag vara;
Vid fyrti år jag intet kunnat spara;
Det blir min lott, hur än jag flackat kring."

Så klagade en gång en högsint man
I vänners krets, när modlöst var hans sinne.
I detta sekel skall dock ingen *finne*
För fosterlandet verka mer än *han*.

Hvem mätte väl hans tankes djup och hvem
Tilltror sig väl att rätt hans värde mäta?
Blott efterverlden *fullt* skall vörda dem.

Och Finlands häfd skall gömma i sin famn,
Bland söner, dem ej seklerna förgäta,
Sin starke *Johan Wilhelm Snellmans* namn.

Ett sorgligt öde.

Vårt land är fattigt. Blytungt är det öde,
Som drabbar ofta hvad oss mest är kärt.
Hur månget barn, dess högsta kärlek värdt,
Har ej *i förtid* hamnat bland de döde.

Än mera tungt, när "dödens yngre broder,
Det bleka vanvett" skymmer barnets blick,
I hvilken snillets gudagnista fick
I unga åren skåda älskad moder!

Af Finlands skalder blef det *tvennes* lott,
Att tidigt hejdas på sin ljusa bana,
Så rik på frön, som redan skjutit skott.

Hvad *Kivi kunnat*, har man rikt försport.
En framtid, rik på ädla verk, lät ana
Ej mindre han, som gaf oss *Daniel Hjort*.

Den gamle Kantorn.

Han bodde bland en härjad stads ruiner;
En enda dag ju den i aska lagt.
Der satt han ensam, som en hedersvakt,
Som minnets sol på flydda fröjder skiner.

Det var hans lust, att vemodsfullt få orda
Om stolta templet, nu en hög af grus,
Om forna gator, gränder, torg och hus,
Om märkeliga skiften, der försporda.

Berömde Kantorns fest var Andersdagen,
På vin och vänskap var då ingen brist —
Då låg ett sken af fröjd i gamla dragen.

Han finns ej mer, ej heller boningshuset.
Det gamla Wasa har sin *Nordlund* mist;
Hans sång, hans hus, sök dem ej mer bland gruset!

Då det dagas.

Det dagas ren. Än hvilar nattens dimma
Väl tung och kall i gömda dalar qvar.
Men ren på slöjan vinden lyftat har,
Och trädens toppar uti skimmer simma.

Snart sol går upp. Då skall den slöja slitas
I sär, som döljer blomstrens väna verld.
Då börjar fogelsångens himmelsfärd,
I gyllne färg af solen under ritas.

Det dagas ren. Ty bort från Finlands folk
Allt mera lyfts okunnighetens slöja;
Folkskolan träder fram, som ljusets tolk.

Snart sol går upp. Må i dess klara sken
Ock *fädrens tro på Gud* orubbad dröja
I folkets hjerta, lefvande och ren!

Till Fredrika Runebergs minne.

En ringa sång, du hulda, ädla qvinna!
Min lyra här fördristar egna dig.
Din stolta lott blef, att det hjerta vinna,
Kring hvilket Finlands kärlek vänder sig.

Hans lott blef att i dig en maka finna,
Som solljus spridde på hans lefnadsstig.
På plågans bädd han såg din kärlek brinna
I trogen vård, så stark, så innerlig.

Ej mera klappar här ditt varma hjerta.
Vi ega qvar ditt minne och din dikt.
Med *Runeberg* man minnas skall hans maka.

Du bar med honom lifvets fröjd och smärta.
Säll af hans kärlek, kärt dig var, som pligt,
Att, när det *gält*, *för honom* allt försaka.

En bön till Finlands skalder.

I Finlands sommar sällan näktergalen
Uppstämma hörs sin ljufva, höga sång.
Dock ljuda sånger hela sommarn lång
Af tusen foglar i löfprydda salen.

Fast ej högstämmigt skön är denna visa,
Som stämmes upp på Finlands mo och skär
Af denna brokigt klädda sångarhär,
Guds kärleksmakt hon väldigt dock hörs prisa.

På stora * skalder Finland lider brist.
Men här och hvar små stränga gladt sin lyra
Af ärligt sångarhjerta, det är visst.

Förgäten icke Finlands lof, det dyra,
I käre skalder! Men må först, som sist,
Er lyras ton en *helig* känsla styra!

---

* Att vårt Suomi äfven eger *några* sådana, ännu lefvande, må med tacksam kärlek nämnas här.

2. TANKEBILDER.

Ett frö bland strö.

Invid min låga koja eger jag
En täppa, helgad Floras döttrar täcka;
Att dem uppvakta gick jag dit en dag.
Hur grymt att *så* min glada väntan gäcka!

De vissnat *alla*. Men i bortgömd vrå,
Der strö och ris man hade hopat samman,
Skönt blyga liljor fullt i fägring stå;
Dem ej förtärt den heta middagsflamman.

Dit förde vinden väl engång ett frö
På lek, och stundom solens blickar milda
Det lilla kärleksfullt sökt upp bland strö.

Så faller stundom från Guds helga ord
Ett guldkorn in i syndarns bröst, det vilda,
Och snart i blom står hittills magtlös jord.

Bibeln och rationalisten.

Med harm i blicken sluter han sin bok.
„Den, som för sann kan hålla denna lära,
För visso sitt *förnuft* gör ingen ära;
Jag, säger jag, är icke sådan tok.

En bok vi hafva, läsa vi i den,
Naturens fasta lagar der vi finna.
Förnuftets källor der så klara rinna.
På dem jag tror, som vän af *sanningen*".

Bort med förakt han lägger bibeln så.
Guds hemligheter *in* vill mannen *knappa*,
Att dem hans trånga ande rymma må.

Sök, menskobarn! din ande *vidga ut*
För deras storhet! Från ditt högmods trappa
Du stiger ned till *ödmjuk tro* till slut.

En sommarfrid, som ej förgår.

Se! solens bild på korta vågor dansar
I lilla insjöns undangömda vik.
På täcka blomster stranden är så rik,
Och nejdens vallhjon binda deraf kransar.

Ej långt från stranden speglar källans öga
I lilla ytan himlens klara bild,
Och sommarfläkten leker, yr och mild,
Med vassens strån, som sig i böljan löga.

Utöfver bygden hvilar samma tycke
Af sommarfrid i skog, på land, i sjö,
På *nordens barm* ett kort varaktigt smycke.

På *hjertats mark* skön sommarfrid skall gästa,
Om *ofvanefter* sökt. Han skall ej dö,
Får honom *der* Guds Andes solljus fästa.

Från mörker till ljus.

Göm dig ej bort, du vinternattens öga,
Bland mörka skyar! Låna mig ditt sken,
Ty midnattstimmen slagit länge sen,
Och stunderna i mörkret gå så tröga.

Låt mig få se de bleka anletsdragen
Af älskadt barn, upplysta af din glans.
Den sjukes bädd af dina strålars krans
Låt bli ur mörkrets hemska armar tagen!"

Dock månen göms. Men om du öga har,
Du, sorgsna moder, för det *sanna ljuset*,
Se! hur den lilles panna lyser klar!

En engel nyss sin krans af strålar band
Kring barnet, som, med slocknad blick ur gruset,
Slog klart sitt öga upp i ljusets land!

Starkare än stormen.

Hemskt vilda stormen öfver fjärden ilar,
Och våg sig tornar väldigt der mot våg;
Mot stranden vältras deras snabba tåg,
Der stormen våldsamt skakar vass och pilar.

Emellan vreda böljor lilla jullen
Starkt hvar minut blir kastad ned och opp;
Med hjertat, slitet mellan qval och hopp,
En ensam qvinna beder der på kullen.

Hvem styrer jullen? Blott en liten pilt,
Som sof i den, när lös bröt stormens yra,
Från stranden ryckta jullen rullar vildt.

Skall han förgås? Ej det undvikas kan.
Dock se, i lä till holmen jullen styra
Tryggt strömmens vågor. — *Bönen* seger vann!

Pass på!

Släpp efter skotet! Öfver spegeln skrider
En lekfull kåre fram. Låt seglet få
Uti sin duk uppfånga den också.
Det mojnar af, och det mot natten lider.

Släpp efter skotet! Passa på att fånga
Hvar fläkt, som slappa seglet fylla kan.
I mörkret okänd hamn att löpa an,
Är svårt, och inloppssunden äro trånga.

Lös andens bindel! Snabbt att fånga opp
Den flägt af nådens vind, som till ditt hjerta,
Från himlen sänd, i kärlek styr sitt lopp!

Snart qvällas det. För mången lifvet har,
Vid sorglös segling, slut af namnlös smärta.
Sök fylla seglen väl och vaken var!

Hvarifrån skimret kom.

Det låg ett skimmer städs af stilla lycka
På hennes anlete — *så* tycktes mig.
Men dock på törnen rik var hennes stig;
Den inga "glädjens blomster" sågos smycka.

Liksom när solen nedgått ren i vester,
Ett skimmer dröjer än på trädens topp,
Fast nattens mörker fyller dalen opp,
Och sitt insegel skarpt på bygden fäster.

Fanns skimmet *der?* Ack jo, men jordelifvet
Gaf icke det åt hennes anlete,
Från högre verldar blef det henne gifvet.

Hon hörde till den krets af *alltid glade,*
Uti *bedröfvelsen*, de tålige,
Som *intet egde och dock allting hade.* *

---

* 2 Cor. 6: 10.

Den frommes afton.

Stör ej den gamles ro! Han emot bordet
Sin hvita hjessa lutat sakta ned.
Det är hvar afton så den gamles sed,
Sen han sin nattspis hemtat har ur — Ordet.

"Jag varit ung och är nu gammal vorden,
Men aldrig den rättfärdige jag sett
Af Gud förgäten, ingen af hans ätt
Att tigga gå" — Nyss läste han de orden.

Han sofver nu? Allt djupare han böjer
Sit hufvud ned. Men plötsligt på en gång
Han till en blick af glans det åter höjer.

Hvad säger blicken? "Jag i frid få fara
Från jordelifvets dag, så mörk och lång,
Till evighetens oförvanskligt klara!"

Det enda nödvändiga.

Gå icke än, du milda, klara stjerna,
Från nattens himmel bort! Du vänligt ser
Med klara blickar till en sjukling ner.
Han ville än dig spörja, ack! så gerna.

Oändligt mycket gömmer sig der ofvan
I stjerneverldar, som han ej förstår.
Du, som bland dessa under röras får,
Att tolka dem för visso fick du gåfvan."

Men stjernan göms i moln. Kanske hans fråga,
Som en förveten, väckte hennes harm.
Med djerfva spörsmål sky att himlen plåga!

Ljus, mera ljus! Är andens *enda* sträfvan.
Lyss stundom dock till rösten i din barm:
Sök först Guds rike! hviskar hon med bäfvan!

Den återfunna.

Ett skall gällt ljuder från den djupa skog;
Dess genljud höres ifrån berg och dalar.
Hvi störes lugnet så i skogens salar?
Nyss byns befolkning dit på spaning drog.

Treårig pilt från fattig enkas bo
Försvann en dag och är ej funnen åter.
Förtviflad moder sitter lam och gråter;
En vecka flytt förutan sömn och ro.

Då hörs ett rop, ett mäktigt glädjeskri
Af hundra röster: "Modren budskap bringen!
Han funnen är; all sorg är nu förbi."

På mossen slumrat har den lille godt.
Hvem höll hans lif vid makt? Det känner ingen.
Vi veta blott: Hvart barn *sin* engel fått!

Från strid till frid.

Lugn fjärden är, och strandens granar skåda
Uti dess spegel undrande sin bild.
Nyss böljan gick, så stormande och vild.
Hur kom den ljufva ro, att der få råda?

Den barska nordanvinden "gick till qvällen"
Bort till sitt "hem" invid den kalla pol.
Nu strålar öfver vågen fridsäll sol.
Ej vindens gastar störta mer från fjellen.

Utur den barm, der tätt nyss hjerteslagen
I starka vågor drefvo ängsladt blod,
Har oron flytt; all ängslan är borttagen.

Dit *nåden* göt ur Ordets brunn sin flod
Och bräckte så stormvingarna af *lagen*.
Strax fyldes hjertat upp af frid och mod.

Samma ledsven.

Bland tallösa stjernor på fästet blå
En liten stjerna har följt mitt öga.
Sin bana hon vandrat i det höga,
Helt trygg, så liten hon är, ändå.

Den hand, som först sådde den lilla ut
I stjernevimlet, att ljusglimt vara,
Styr hennes kosa än i det klara,
Att fjerran målet hon når till slut.

Den samma handen, o menskoson!
Mål satte i kärlek för din bana
På tidens ström, der du tycks en spån.

Följ blott den ledning, Gud gifver dig!
Fyll lifvets kall, som Hans ord dig mana,
Då trygg går mot himlen *i tro* din stig!

Vid årsskiftet 1883.

Nyss uret slog de mystiskt dofva slag,
Som ändade den flydda midnattstimman
Af årets sista dag, och genom dimman
Fullmånens anlet sken med bleka drag.

Så året slutats. Tyst, i nattlig skrud
En nyårsdag framskrider öfver verlden.
Det nya året börjat dunkla färden.
Hvad det i skötet bär, vet endast Gud.

Du, menskobarn, som uppå tidens våg
Allt närm're gungar fram mot mörka grafven,
Mot *evigheten* rikta all din håg!

När tiden dina år har täljt till slut,
Om *frälsad* du nedlägger vandringsstafven,
Slår evighetens blomma för dig ut!

Lifvets lek.

Är lifvet lek? Se, huru dagen lång
Den lilla flickan sitter med sin docka.
Se, huru blommor gladt de unga plocka,
Lyss, huru glädtigt ljuder lärkans sång!

Så lekande den vackra insjöns våg
Mot blomklädd strand slår under sommardagen.
Så jublande, omsvärmad af behagen,
Är flygten af de glada foglars tåg.

Missakten leken ej! Den tid är kort,
Som honom mättes till i lifvets skiften.
Med lifvets vår han ilar från oss bort.

Han evighet åt ögonblicket ger.
När lifvet ändats, äfven han vid griften
Sig, som en tråd, uti dess väfnad ter.

En enda stjerna.

En enda stjerna vet jag, som, när sky
På sky på fästet hopas vid hvarandra,
Ej, som de rädda, ljusa stjernor andra,
Strax hastar att för mörka makter fly.

Nej, djerft den stjernan ständigt brottas med
Det tunga molnet, hvilket himlen höljer.
Hon ensam med sin stråle vandrarn följer
Till hemmets port, och hon går aldrig ned.

Hon lyser upp vår stig, allt till den stund,
När vi i döden ända lefnadsloppet.
Då först har äfven hon fullgjort sin rund.

Hon bortom grafven sprider ock sin glans.
Och hennes namn? Hvem känner icke *hoppet?*
Hvad vore lifvet, om *hon* icke fanns!

Hvar är den lugna fjärden?

På höga böljor går en julle fram,
Och friska vindar fylla upp dess segel.
Långt bort i fjerran fjärd liksom en spegel
Aftecknar fridfullt strandens björkars stam.

"Hur hinna ej de vilda brisar dit,
Der necken slumrar under ostörd yta?
Nå aldrig starka stormar dit att ryta?
Så lugn och fridfull synes fjärden *hit.*"

Du, unge dåre! Det en villa är,
Som gör, att *framtiden* så stormfri strålar,
När *stunden* dig på orons böljor bär.

På lifvets haf är stormen hvardagsgäst,
Den lugna yta, som dig hoppet målar,
Sök bortom grafven; *der* den hittas bäst.

Stjernfallen.

November-natten ligger dystert tung
Utöfver bygden, höljd i ängslig dimma.
Allt synes dödt. Vid denna sena timma
Ej röres ute gammal eller ung.

En ensam vandrare på fältet går.
Han skyndar på sin gång att hemmet hinna;
När plötsligt flammar till och stjernfall brinna.
En praktfull syn hans öga skåda får.

Se! stjerna efter stjerna faller ner
Från zenith, tyckes det, till mörka jorden,
En blixt af glans — och intet synes mer.

Men vandrarns sinne fylls af häpnad då.
När stjernor slockna, minnes han de orden:
"*Förgås ock verldar, dock Guds ord bestå*".

När timmen slår.

När timmen slår, en rysning går ibland
Igenom sinnet. Hvad kan det betyda?
De döda uren blott den fjäder lyda,
Som i dem ordnat har urmakarns hand.

Så är det. Men i evighetens haf
Den flydda timmen fört en del af lifvet.
Med den en länk af det, som oss blef gifvet,
Att lefva här, föll dödt för tidens glaf.

När timmen slagit, är han mer ej *vår*.
Hvad då försummats, kan ej mera göras.
Att *ångra* detta, blott oss återstår.

Den sista timmen skall ock slå engång.
Af inga timmars slag vi sedan störas.
"Kort lifvet är, men lifvets konst är lång".

Moderskärlek.

I hvarje bo *ett rötägg* — säger man,
Och idel visdom sägas ordspråk tala.
Vi må då följa denna visdoms vala;
Det skämda ägget strax man krossa kan.

Hvem känner det? — En mor det känna bör.
Så må hon lemna ut det, att förstöras.
"Till verket då! Det rätta ju bör göras.
Hvi dröjer du, som om du oss ej hör?"

Men se, hon sträcker sina vingar ut
Att *alla* äggen täcka, nära, nära!
Hvi fattar hon ej strax ett raskt beslut?

Det gäller ju ett rötägg blott — välan!
De äro *alla* henne lika kära.
En *moders kärlek* icke välja kan.

Den lilla verlden.

Den *lilla verlden* — så man kallar den —
Och dock hur mycket rymmes ej derinne!
Om *allt*, som der vi med förundran finne,
Ej skrifvas skall och har ej skrifvits än.

En ändlös hop af känslor, fröjd och qval,
Af önskningar och redan svikna drömmar,
I brokig blandning der beständigt strömmar;
Der gifs ej mått, ej mål, ej vigt, ej tal.

Den lilla verlden, ja — hvar finns den,
Som målas ut i slika färger bjerta?
Du vet det nog, men frågar dock, min vän!

Den verlden bär du i din egen barm.
Det "lilla tinget der", som kallas *hjerta*;
Mot det är Perus största grufva arm.

Vid min brasa.

När brasan sjunker, i dess glöd jag ser,
Der några lågor flamma än helt pigga,
Men andra ren i själatåget ligga,
Den varma färgen mattas mer och mer.

Då tar jag gaffeln, om det hela rör.
Och se! på djupet hvila svarta bränder.
Snart brasan sig till nya flammor tänder;
Han blir ett haf af eld, förrän han dör.

När *luften* saknas, blir på lågan slut.
De täckta bränder kunde icke flamma;
Det *öfre* lagret *stängde* luften ut.

Gif folket luft, att fritt det andas må!
Och gömda krafter skola med detsamma,
Att *lysa, värma* ur dess djup framgå.

Utan sol ingen blomma.

När drifvan smalt, stod vissna stjelken qvar
Med slopad drägt och tycktes utdöd vara.
Men solen sken från himmelen, den klara,
Och snart en ljusgrön drägt hon åter bar.

Sen knöt sig snart en knopp och så en ann'.
De svälde, svälde; öppnades för dagen.
Af *ljus* och *värme* ur sin dödssömn tagen,
Med blommor prydd snart liljan sig befann.

Se, solens ljus är blommans andedrägt.
Hon lyftar städs sitt hufvud mot det höga,
Och dricker det från tidig morgonväkt.

Men blomman lik är hvarje menskas barm.
Af ljuset lefver hon. Med bländadt öga
Hur är ej hennes jordelefnad arm!

Ej stjernan, men himlen.

Ack, hur skön är ej den klara stjerna!"
Ropar barnet på sin moders arm.
"Jag vill taga, kyssa den så gerna!"
Blicken brinner härvid glad och varm.

Strax sin arm den lilla ut då sträcker
För att gripa stjernan från det blå.
Tårar strömma — hennes sorg det väcker,
När hon finner sig det ej förmå.

Fastän du ej stjernan når med handen,
Lilla flicka! gråt dock icke så.
Ty de små tillhöra himlalanden.

Aldrig himlen stå vi *här* så nära,
Som den tid, vi höra till de "små".
Himlens englar *dem* i famnen bära.

Första kämpens lott.

Derute solen sken, fast storm och köld
Om väldet i naturen manligt stridde
Med *vårens* unga drott. Sin tid han bidde
Med solens pil och ljuset till sin sköld.

En ensam lärka djerfdes med sin sång
Uppfordra vintern gripa till reträtten.
Du, stackars lilla! ack! din kamp med jetten,
Som anas kunde, blef så föga lång.

Dödfrusen låg snart stackars lärkan der.
Men bäfva, jette! Solens strålar flöda
Så rikt, så varmt. *Din* timme slagen är.

Den första kämpen för en stor idé,
Hur ofta måste han sitt hjertblod blöda,
Och får ej lefva, att sin seger se!

Ytan bedrager ofta.

Tro ej den fagra färg, som stundom strålar
Så rosenröd på himlens mörka pell,
Som gör så herlig sommardagens qväll
Och skyarna för ögat praktfullt målar.

Det bådar storm. När morgonsolen tändes,
Högt vågens skum på stranden yres opp.
Af stormens gastar skakas furans topp;
Kull skeppet vräks och kölen uppåt vändes.

Sätt aldrig lit *blott* till en fager yta!
Ett blindskär gömdt derunder vara *kan*,
Kring hvilket ständigt starka vågsvall ryta.

Ack! mången tok, som i ett ögas låga
Ett återsken af sjelfva himlen fann,
Har *sedan* lärt, hur "englar" kunna plåga.

Timmarnas slag.

När klockan slog, ej räknade jag slagen
I barndomsårens sälla, glada tid.
Hvem af oss, barn, väl fäste sig då vid,
Att från oss åter var *en* timme tagen?

Så kom en tid, när lagd på sjukbädd neder,
Jag nattens hvarje timme hörde slå.
Hur ängsligt räknades ej slagen då,
Så natt, som dag, i långa, långa leder!

Du tid, som flyr med aldrig trötta vingar,
Och lägger dag till dag och år till år!
Är du den makt, som ständigt oss betvingar?

Nej! Anden, fostrad för odödligheten,
Att räkna dina timmars slag försmår
I *lifvets morgon* och i — *evigheten.*

På lifvets sommarstrand.

Med fylda segel brusar in i sundet
Den lätta slupen, styrd af säker hand.
Nu styr han hit. Snart är han hunnen land.
Nu gigas seglen; fast blir skotet bundet.

Ej *städs* seglatsen öfver lifvets fjärdar
Af milda vindar gynnad, hamnen når.
På lur olyckan ofta girig står,
Och omkring slupen dolda hinder gärdar.

Välkommen då, du muntra, unga skara!
Som glad i hoppet styr så lyckligt fram
Och icke skådat ens en skymt af fara!

Din *återfärd*, när nattens skuggor råda,
Kan vådlig bli. Se *framför* slupens stam
Och *stjernan* sök, som frälsar ur all våda!!

Bäfva för nattens öga.

Den tysta natten. — Ja, men tro ej, att
Naturen sofver under nattens timmar.
Ej fogeln flyger och ej fisken simmar.
Till *skyltvakt* natten dock af Gud är satt.

De höga träden, månen, stjernors här,
Den stilla flägten, vakt de hålla *alla*.
Sitt sken, sitt mörker städs de låta falla
Rakt på din stig, o, menska! hvem du är.

Ja, bäfva, brottsling, der du smyger fram!
Ditt dåd skall ej den djupa natten dölja.
Se dig ej menskor, stjernor se din skam!

Och *natten* hviskar om ditt gömda brott
Åt *dagens* strålar, som på henne följa.
En detektiv, förklädd, är mörkret blott.

Under ytan.

Så långt, som blicken når, de fjärdar alla,
Der yra böljor under sommarns dar
Fritt dansat om, den stränga vintern har
I bojor lagt. Han eger *nu* befalla.

Snöns hvita täcke öfver hafvet hvilar,
Som om derunder slumrade allt lif.
Förgäfves stormen söker väcka kif.
Till Neptuns rike nå ej nu hans pilar.

Hugg upp en *vak!* Och snart du finna skall,
Hur *under ytan* vaket lifvet svallar,
Fast döden *ofvan* herskar, stel och kall.

I månget hjerta, under *ytans snö*,
Så blodet hotar spränga alla vallar.
Man får blott icke skåda det *i tö*.

Vårens öfvermod.

Hvad väldigt brak! Se, hur de störta fram,
De jetteblocken der af is längs stranden
Af uppsväld å. Snart öfversvämmas landen,
Fält, gärden, vägar, hundraårig stam.

Der krossas bron, af stora stenar bygd,
Här störtas ned en qvarn af vredgad bölja;
Bort andra vågor hus på hus der skölja.
Mot denna isgång intet gifver skydd.

Så herskar vårens ungdomsöfvermod.
Stor sak, om menskoverk i spillror falla!
I honom sjuder hetsig ungdomsblod.

Är saken *god*, välan! så offra då
För den ditt hjertblod! Dock må du ej kalla
God hvarje sport, som narrar hitta på!

På begrafningsplatsen.

Hvem sitter der? Gladt öfver honom qväder
På löfklädd qvist en fogel vårens pris.
I trädens kronor hviskar vestans bris,
Och morgonsolen upp i öster träder.

Hvem sitter der? Hör, glada sånger ljuda
Från andra stranden, öfver vikens våg.
Der syns af unga tärnor glädtigt tåg;
De fogelns qvitter vida öfverbjuda.

Hvem sitter der? Har intet öra han
För all den glädje, som till hjertat talar
Hos hvarje väsen, som än känna kan?

Han sitter på den graf, som evigt gömt
Hans lefnadslycka. *Våren* ej hugsvalar
Ett tröstlöst bröst, som sorgens kalk har tömt.

Min dröm.

Jag drömde, att en bister månskensqväll
Fort öfver isen fördes jag af vinden.
Så sval han var och bet mig skarpt i kinden.
Det kändes fridlöst upp i luftens tjäll.

Vidt låg i vinterdrägten ö vid ö,
Och trädens skuggor gömde deras stränder,
Men vintern hopat ren med öppna händer
På minsta kojas tak ett berg af snö.

Då fälde vinden mig helt hastigt ner
På liten kojas tak — det brast. Så stilla
Vid *varma härden* nedsänkt jag mig ser.

Strax vaknar jag, och drömmen flyktad är. —
Ack, mången gång i lifvets frost och villa
En *hemmets engel* står oss tröstrik när.

Vinden och hjertat.

Du, lilla våg, som nordanvinden piskar,
Hvart hastar du i trånga sundet så?
Kan du ett skydd der för hans nycker nå?
Dröj blott, så länge du ett svar mig hviskar!"

"Min lott det blef, att utan mål för färden,
När vinden bjuder, ila, ila blott.
Då vintern kommer, får jag hvila godt.
Så finner jag belåten mig i verlden."

Dig, hjerta, som med allt för täta slag
I bröstet stundom heta blodet drifver,
Jag fråga vill, hvad följer du för lag?

Ett tydligt svar mig visst du skyldig blifver.
Mer gåtfullt är än vindens ditt behag.
Blott döden ro för dina infall gifver.

Den dubbla hösten.

Det skymmer ren. Sin korta sommardröm
Af lif och ljus naturen haft i norden.
Septemberqvällen gjuter öfver jorden
Af mörka skuggor nu en uppsvälld ström.

Långt ned i vester sprider dock en rand
Af solens guld än skimmer öfver fjärden.
När öfver himlens fält han lyktat färden,
En afskedsblick han unnar haf och land.

Det skymmer ren. Af gubbens lefnadsdag
Är kraftens middag längesen förliden.
Allt mera matt förnimmas hjertats slag.

Men minnets guld än åt den flydda tiden
Förlänar dyra, tjusande behag,
Fast än dess glada sol långt bort är skriden.

Ej blott för sig.

I aftonstund, när stilla skymning går,
Att öfver nejden breda ut sin slöja,
Och endast här och der små gläntar dröja
På himlen än, i sjunkna solens spår;

Då blickar jag mot aftonstjernan opp,
Den hulda Venus, som sin fackla reder
Att lysa främst i väna stjernors leder;
Men mörk i sig är ändock hennes kropp.

Af solen Venus får sitt ljus, som lån;
Mot jorden glad hon sen sitt anlet vänder,
Att med sig dela ljuset städse mån.

Du, menskobarn, som ljus från ofvan fått,
Kring dig det sprid med städse öppna händer;
Det är din pligt mot gifvarn af allt godt.

Noli me tangere.

Och liten pilt, han titter ifrigt ner
I insjöns spegel, glittrande vid stranden.
Sitt sänkta hufvud stöder han mot handen.
Han ser och ser. Hvad är det, som han ser?

En perla, ja! Hon lyser skön och klar
På insjöns botten. Perla, underbara!
Din egare jag gerna ville vara. —
Nu rör han sig; nu han sitt metspö tar.

Men spegeln grumlats, när han spöet sänkt,
Och blicken perlan mer ej återfinner.
Hon bort sig smög, när hennes ro blef kränkt.

Så mången perla i vår *fantasi*,
Helt underbar och skön, i blinken svinner,
När plumpt *förståndet* gripa vill deri.

Min vinterfluga.

Kall dagen var. Det i november var,
Derute braskade den gamle "Anders";
Att sommarvärmen redan gått till f—s,
Den dagen säkert syn för saga bar.

Det skymde ren. Då gick ett eget brus
Igenom luften i min trånga stuga.
"Hvad nu? Det der just liknade en — fluga."
Jag önskar visshet, tänder upp ett ljus.

Ja, ganska riktigt! Efter några slag
En stackars fluga bränns till döds af ljuset.
"Hvi föddes hit hon på en vinterdag?"

Min arma sångmö! Flugan är din bild.
Du, vingbränd, surrar också ned i gruset
En vinterdag, från sångens himmel skild.

Mina höstlöf.

Det hven i luften. Höstvindhexan flög
Och sökte lump i trottoarens dike,
Men den madamen icke har sin like
I snikenhet. Hon öfverallt sig smög.

Hon kom också just till den rännil då,
Dit gulnade de sista löfven brusat
Från samma björk, som förr så vänligt susat,
Framför mitt fönster, under himlen blå.

Strax ut jag sprang och under hexans dans
Jag hann att rädda några löf från — maran,
Och af de tagna band jag sen en krans.

Jag hos de arma ingen fägring fann.
Jag dem dock sparat, räddade ur faran;
Som *mina höstlöf*, kanske gå de an?

Tre glada barn.

Af glada barn jag äfven känner *tre!*
De äro städs så lekande och ystra.
Må deras lif blott icke vi fördystra;
De vilja endast svärma, skalkas, le.

Det första barnet skälmska *Amor* är,
Den ystre pilten, städs med pil på bågen.
Det andra *Leken*, städs med spratt i hågen,
Det tredje *Fjäriln*, i hvar blomma kär.

Vi pläga ofta grymt fördystra dem.
Rätt mången lek vi sluta snart med tårar.
Och fjäriln plockas sönder lem för lem.

Och lilla Amor, denna skälm "på stat",
När han med pilen lekfullt hjertat sårar,
Så mången gång till lön får kif och hat.

S:t Elms eldar.

När mörker öfver vida hafvet hvilar,
Djerft skeppet styr i spårlös öken fram,
Det söker målet, mot en hamn det ilar,
Med ystra vågors brus omkring sin stam.

De täta molnen himlens stjernor dölja,
Ej norrskensflamman ens sin fackla tändt,
Och ingen fyr har öfver svekfull bölja
Åt seglaren en vänlig ledning sändt.

Då, se hur plötsligt mastens topp bekransa
Små trollska eldar, yra, lekande;
I gula mantlar de deruppe dansa.

"De båda storm" — så hviska till hvarandra
Modstulna sjömän och mot toppen se.
Till *hemmets ro* de tysta tankar vandra.

Barndomsengeln.

Han borta var. En flik af vingen blott
Vid snabba flygten skådade mitt öga.
Så plötsligt, som han nedsteg från det höga,
Han strålande bort från mig hade gått.

Var han en dröm? Var han en verklighet?
Hvem kan väl gifva svar på denna fråga?
Hur andeväsen i det tysta tåga
Förbi vårt öga, är en hemlighet.

Men mera verklig än en kropp af stoft
Är *andens* verld; hvem vågar det förneka?
Från *denna* verld var *han* en blomsterdoft.

Han flydde så, men vingen än jag ser.
Och vingens slag så svalkande mig smeka,
När lifvet sig i mörka färger ter.

Beljug ej fjäriln.

Från kalk till kalk den fagra fjäriln ilar
Och breder vingarna i flygten ut.
Så verkar han hvar sommardag till slut,
Tills han har samlat honung nog och hvilar.

Man nämner honom flygtig, men måhända
Grymt orättvist man dömer blomstrens vän.
Hur ofta kommer icke han igen
Och kysser blommorna, de kära, kända!

Att sorglöst flyga kring och honung suga
Hans glada uppgift blef. Han löser den
Och kan med skäl ej sägas trohet ljuga.

Beljug ej fjäriln du, som flygtig delar
En ljugen kärlek mellan många, men
Fräck rol af trogen älskare dock spelar!

Också en dröm.

I drömmens verld, hvad skåda icke vi?
Som *påfve* satt jag i det gamla Roma,
Och slungade kring mig bannstrålar toma
Att bränna upp allt nedrigt kätteri.

Och strålen flög och flög från land till land,
Omsider till min fosterbygd han lände.
Det första, som han då på båle brände,
En lunta var, just skrifven af *min* hand.

Mitt första jag förläget såg uppå
Mitt andra jag och djerfdes skälet fråga
Till denna dom, omöjlig att förstå.

Då dundrade S:t Petrus: "Kätteri!
Är det ej högst förmätet, säg, att våga
Benämna sådan röra *poesi!*"

Öfver lifvets fjärdar.

Uppå en Saimafjärd i liten julle
En aftonstund jag sakta fördes fram,
På stranden gröna löfträd, stam vid stam,
Och aftonsolens guld på hvarje kulle.

Åt alla håll kringfluten syntes fjärden;
Omöjlig samma kosa nästa stund;
Då mellan täcka holmar gömdt, ett sund
Till nästa fjärd för jullen öppnar färden.

Så fjärd vid fjärd, för blicken dold, den ena
Bakom den andra, städs jag ligga såg
Och till *en* undersjö sig så förena.

På *lifvets Saima* går allt än min julle.
Visst tusen hinder spärrade dess tåg,
Om Gud ej nya vägar öppna skulle.

Ett lumpblad.

Uppå en lumphög föll tillfälligtvis
En gång min blick — jag stod just i fabriken.
Det *gammalt* papper var. Jag tog nyfiken
En skrynklad bit, som gifven var till pris.

Det var ett — *bref*, med stil eländigt skral
Och illa stafvadt. Men — ett modershjerta
Uttalade på hvarje rad sin smärta
Till *fallet* barn — ett namnlöst hjerteqval.

Nu var det lump. Och himlen ensam vet,
Om modrens ord förmått den fallna röra —
En dyster lefnadssagas hemlighet!

Blif, sorgsna bref, nytt papper åter blif!
Sen låte Gud dig få för usling blifva
En annan skrift, som *verkar himmelskt lif!*

Hvem jag vill prisa.

Till bördens lof ej stämmer jag min lyra;
En stordådsman blef mången kojans son.
Att utaf fädrens bragd begära lån,
Det är att ständigt skuldsatt bo på hyra.

Ej heller är jag rikedomens skald,
Hon flyter icke alltid ren, dess källa.
På börsen må dess värde mycket gälla.
Till främsta man blef mången fattig vald.

För lärdomsundret djupt jag bugar mig,
Men det för högt står för min ringa visa.
För rangen stammar hon och trasslar sig.

Men *hjertats ädling*, hvar han färdas än
I koja eller slott, jag högt vill prisa:
De armas stöd, de vilsegångnas vän.

Skuggornas verld.

När vinden yster öfver bygden ilar,
Har du med blicken följt dess snabba spår;
Hur gräset krusas mörkt, der fram han går;
Hur mjukt på kullen skuggors matta hvilar?

Om naken slätten är, der fram han hastar,
Hur fagra skuggor får man dock ej se,
Att träden, vid hans flygt, åt marken ge,
Fast vintersolen sparsamt ljus blott kastar."

"Blott *toma* skuggor!" — Säg ej så min vän!
Du *ljusets bild* i *mörka skuggor* finner.
Hvem fick i lifvet skåda mer än den?

Det skönaste i lifvet skugga är,
Som går och kommer, växlar och försvinner.
Den *ljusa verkligheten* sök ej *här!*

3. SKILDRINGAR UR LIFVET.

Vinterbrasan.

När vintern herskar öfver berg och dal.
Och isen fjättrar hafvets stolta bölja;
När massorna af snö med svepning hölja
Hvart föremål uti naturens sal;

När kölden braskar, stelnande allt blod,
Att sjelfva stjernorna på fästet frysa,
Och kommer hvarje menskobröst, att rysa,
Om utom dörren titta man har mod;

Hur skön är icke muntra brasan då,
Som lyser upp hvar stuga långt i norden,
När ständigt nya bränslen läggas på?!

På fädrens sätt man samlas deromkring,
Och lyssnar andaktsfullt till sagoorden,
Som åldringen förtäljer barnens ring.

Också en morgonhelsning.

Se purpurskyn, som bådar, att snart opp
Skall solen gå vid östra himlarunden!
Det går en fläkt af tjusning genom lunden,
Och blomman börjar veckla ut sin knopp.

Lyss! fogeln qväder redan på sin qvist
En morgonsång till Himlafadrens ära,
Som lofvat ock för honom omsorg bära,
Och hvad Han lofvat, amen är och visst.

Då öppnas stugans dörr; der träder fram
Ett menskobarn — *han* vill visst Gud ock lofva;
Han munnen öppnar, men — o blygd och skam!

Han, skapad till Guds afbild, tackar med
En gudlös svordom blott för lifvets gåfva.
Blygs, stolta slägte och slå blicken ned!

Verldens vänskap.

När hvassa lien höjs, på ängen går
En sakta klagan genom blomsterskaran.
Dess sista stund är kommen. Undan faran
Att rädda dem, ej deras suck förmår.

Hvar brokig fjäril, som sig honung sög
Ur blomsterkalken under kyssar varma,
På snabba vingar flyr nu från den arma,
Så sjelfvisk var den kärlek, som han lög.

När nödens lie öfver menskan går,
Och sorgen börjar gästa hennes hydda,
Hon oftast samma öde röna får.

"När tunnan rann," var ej på vänner brist.
Med tömda tunnan äro genast flydda
Ock vännerna. — *Karl Knutson* fann det visst.

Icke all verldens guld.

I trånga pörtet vid en perta satt
Den unga flickan och en kjortel sydde.
Ej djerfva drömmar hennes sinne brydde;
Förnöjsamhet var hennes bästa skatt.

Då steg en främling in, så stolt och rik,
Förvillad från sin väg i mörka qvällen.
Den unga tärnans skönhet tjuste sällen.
Han egde guld och "Frestarn" var han lik.

Ack, kort är sagan, när han täljs i ord,
Hur lasten fånga vet ett qinnohjerta.
Lång ångern är, men synden snart är gjord.

Nu hvilar flickan i den svarta muld.
Hvem gäldar hennes lidande och smärta?
Det mäktar ej *all verldens snöda guld.*

Guld ooh skuld.

Det var engång — "jag mins det som i går" —
Jag såg en man med stolta blickar vandra.
Han bar sitt hufvud högre än vi andra.
Sen dess förgångna äro många år.

Och hvilket öfvermod uti hans blick!
Det var, som fåfängt han sin like sökte.
Hans dyra drägt hans värdighet förökte.
Hur lycklig den, han gaf en nådig nick!

I dag den mannen har jag sett på nytt.
Nu huru artig var han ej mot alla!
I ödmjukhet hans stolthet var förbytt.

Och skälet? *Då* han var ju mäkta rik.
Nu finns intet, som han sitt kan kalla.
Det skilnad gör; han är nu "hopen lik".

En svår konst.

En konst jag vet, som ringa aktas plär;
Den konsten är dock ej en af de lätta.
Bland dem, som läras, plär man den ej sätta.
Ty *få* besinna, huru svår den är.

Vältalighetens konst är mycket stor,
Helt säkert mycket större än *de* tänka,
Som i en sjö af ord sitt ämne dränka,
Helst litet hvar en talare sig tror.

Den konsten gäller dock ej nu mitt lof.
Åt den må andra lyrans toner viga.
Den prisats nog vid fester och vid hof.

Den konst, som jag i lifvet *sällan* fann,
Är att *i rätta stunden veta tiga;*
Ty denna konst än söka får sin man.

Det dolda skälet.

Hon satt på soffan. *Han* helt nära satt,
Men deras blickar sökte ej hvarandras.
I deras skick var intet dock att klandras.
Men deras samspråk var så kort och matt.

Helt annorlunda var det dock i fjor.
De voro då nyss gifta, ömma, kära,
Och evig trohet hördes båda svära.
Att *samma* par det är, man knappast tror.

Säg, om på tråden kommit har en — knut?
Hvem mäktar väl besvara denna fråga?
Den der historien har man hört förut.

I *rika* fästmön fann han — *fattig fru.*
Och sqvallret påstår, att det släckt hans låga.
Jag vet det ej. Det *kunde* hända ju!

Bränn aldrig oläst bref!

I leken ofta var *han hennes* man;
De tycktes riktigt födda för hvarandra,
Att som *ett* par de engång skulle vandra
Igenom verlden, man naturligt fann.

Men åren flydde. Hon var rik, han arm.
Han for till sjös; hon växte i pensionen
Till fin-fin dam. För "gast" i heta zonen
Fanns mer ej känsla i den finas barm.

Då kom ett bref och stilen, den var hans.
Oläst hon slängde brefvet bort. O fasa!
Till *henne* skrifva, fräckare ej fanns.

Strax kammarjungfrun det att brännas bär.
Vi läsa det, förrän det läggs på brasa:
Han *friar* der och han är — *miljonär.*

Det tysta vitnesbördet.

Vid stranden af den täcka insjön satt
En fager mö och sjöng i sommarqvällen.
Ren solen bergat strålens gyllne skatt,
Och vågen lyktat leken ren kring hällen.

Hon sjöng förtjust den store skaldens sång
Om *svanen*, som en juniqväll förtälde,
Hur solen glömmer hela natten lång
Att gå till ro; om nordisk kärleks välde.

Då smög från skogens kant ljuslockig sven
Till flickan tyst, slog armen om den unga
Och med en kyss slöt hennes mun igen.

Hur *troheten* i norden hemvist har,
Den stygga gossen lät ej henne sjunga.
Hans kyss också ej trogen kärleks var.

Den forna idealisten.

I forna dar *han* höjde städs sin röst
Varmt för det högsta uti andens rike.
I nit för sanningen, hvem var hans like?
Det brann en idealisk kärlek i hans bröst.

Jag kände honom så i forna dar.
Snabbt åren flydde. Och först häromdagen
Jag honom återsåg. Glad, varm, betagen
Jag trädde fram; mitt ideal han var.

Han för min helsning hade blott en nick.
Han bör ursäktas, ty han "drog sin spader";
Och som jag fruktar, "stora slammen fick".

Snart spelet slöts. Hans panna klarnade.
Han "slantat" markkor in i långa rader. —
Jag *idealets man* dock fick ej se.

Huru en mor sörjer.

Han hennes stolthet var, den sonen enda,
Så klok, så stark, så lik sin döda far.
Hur många böner blefvo icke sända
Af henne upp till himlen för hans dar!

Han blef student. Hvad mer? Han gick till botten,
Som mången seglare på lifvets våg.
Men stum och sluten bar hon hårda lotten.
Kanske hon visste ej hvad verlden såg?

Hon visste *allt*, men tyst var hennes smärta;
Ej åt en klagan prisgaf hon sin sorg.
Men innan kort hon dog af krossadt hjerta.

O moderbarm! Tills hjertats pulsar stanna,
En namnlös kärlek fyller upp din borg.
Allt, allt du kan, men ej ditt barn förbanna!

Den fåfängt sökande.

Hur han än sökte från land till land,
Ej fann han nånsin sin drömda lycka.
Och för att henne i famnen trycka,
Med längtan sträckte han ut sin hand.

Allt var förgäfves. Den hand, han bjöd,
Ej nånsin mottog den ifrigt sökta.
Han fick på färden blott qvalen ökta,
När handen sträcktes med längtans glöd.

Ack, bittra öde! Ack, svikna hopp!
Hvad dref den arme kring vida jorden?
Hvi nådde målet ej så hans lopp?

Han sökte *friden*, han glömt dervid,
Att öfverallt * den är fridlös vorden,
Som icke söker i Gud sin frid.

* Jemför Psaltaren 139: 7—10.

Hunden.

Han följer troget i sin herres spår
Och delar gerna mödorna och nöden;
Han för sin herre trotsar sjelfva döden,
Och på sin herres graf att dö han går.

Den *trogna* hunden är hans hedersnamn,
Och tusen tjenster menskan han bevisar.
Hans klokhet skalden i sin sång beprisar:
Som *typ af troheten* han rykte vann.

Hvad blir hans lön? Se, vivisektorn skär
I bitar hunden, hvilken vänligt slickar
Den grymma hand, som honom döden bär.

För vetenskapen, sägs, man dådet gör.
Hvad skam! Sitt bifall liknöjdheten nickar.
Gud ensam *kreaturens suckan* hör.

Vänskapens skeppsbrott.

I mina dar än aldrig såg jag maken.
Fru X, som sjelfva mildheten ju är,
Vid kaffebordet sitter bister der,
Förtalande sin bästa vän på baken.

Hur lågar vreden ej i hennes blick!
"För sanningen bör vänskapen ju vika.
Hon till det bästa tydt allt hos Ullrika,
Men just i dag hon öppna ögon fick."

Hvad hade då den stackars vännen gjort?
Fru X för *kristlig* är, att detta röja.
Se här, hvad om den saken jag försport.

Ullrikas man kom hem förledne natt
Från utlandsfärd — ej sqallret plägar dröja —
Och hemtat frun en *utländsk, smakfull hatt!**

* Fru X. som är kristlig, hade ej bort förgäta 1 Cor. 13: 4. "Kärleken *afundas* icke."

Den hemska förändringen.

Han var så glad i första ungdomsåren,
Den muntraste i muntra vänners ring,
Han kunde "dö af skratt" för ingenting,
Så frisk, så gycklande, som sjelfva våren.

Som sådan honom såg jag första gången
I vänners krets. Strax bröder blefvo vi.
Hans blick var öppen, varm och rask och fri;
Han pratade, han log, tog del i sången.

Ett år knappt flytt. Ej var han mer densamma.
Han log ännu, men bittert var hans skratt;
Så hemsk, så het var blickens dystra flamma.

I grubbleri hans ögon flögo vilda.
Snart hans förstånd omtöcknadt blef af natt,
Tills kropp och själ i döden blefvo skilda.

Nattens skuld.

Hvems äro stegen, som i djupa natten
Utur sin dvala väcka echot opp?
En man det är med framåt lutad kropp.
Han öfver pannan djupt neddragit hatten.

Han vandrat så hvar natt i år, så många
Att dem med visshet ingen räkna kan.
Hvem söker dessa mörka gåtors man?
Han mumlar ord, som örat ej kan fånga.

Han sökt och söker under nattens ro,
Hvad engång natten röfvat från hans sida:
Den bästa skatten, sägs det, i hans bo.

Om natten flytt hans maka, fordom huld.
Om dagen lugn, hvar natt han vandrar vida,
Och söker, söker . . . Det är nattens skuld.

Ej hon och dock hon.

Var det väl *hon*? Det låg i anletsdragen
En dödens blekhet, som då månen sår
Igenom dimman endast matta spår
Utaf sitt sken på vissna löf i hagen.

Jag minnes henne från de ungdomstider,
Då ros och lilja stridde med hvarann
På hennes kind, men rosen seger vann;
Som stjernan skyms, när solen stolt framskrider.

Hon var det dock, ty samma ljufva blick
Låg än och drömde i det blåa ögat
Och djupt från hjertats sol sin tjusning fick.

Men tunga sorger, lifvets bistra strid,
På hennes anlet denna blekhet snögat,
Som är ett förebud till — *evig frid.*

Osvuret är bäst.

Hon kunde aldrig tåla *den* figuren!
Hvad han var led! Hvad han sig gjorde till . . .
Må honom taga den, som taga vill!
För henne han förgäfves gjorde couren."

År följde år. Allt fick hon ogift vandra.
Ren "gammal piga" nämdes hon i smyg.
Att fria sjelf ej syntes mer hon blyg;
Städs fick hon skäl dock att sin otur klandra.

Hon fyrtitalet redan säkert hunnit,
När ett förlofningskort uppsökte mig.
Hon hade då på slutet seger vunnit!

Hvem var den lycklige? "Den der figuren" . . .
Med lott, som man *föraktat*, nöja sig
I lifvets *dans* blir ofta "sista turen".

Hämnaren.

När stjernorna i vinternatten tindra,
Och norrskensflamman uppå fästet står,
En ensam vandrare till skogen går;
Ej köld, ej mörker kunna honom hindra.

Högtidlig tystnad råder i naturen.
Framsmyga ses jemnt lyssnande vår man,
Om icke han i natten höra kan
Helst något tjut der af de vilda djuren.

Hvad söker han så sent i mörka skogen,
Der han med möda finna kan en stig?
En föresats orubbligt är han trogen.

En sådan natt hans barn sitt lif måst sluta
För *vargens* bett. Till skogen smyger sig,
Dess far, i hopp att mördarn engång skjuta.

Först ro i grafven.

Hon sänktes ned, den svarta, enkla kistan,
Som gömde skalet af en själ, som flytt
Från ändlighetens verld och så förbytt
Mot himlens ljus tillvarons matta gnista.

Stofthyddan krossades af qval och möda,
Som under lifvet var den armas lott.
På många, långa år ej njuta fått
En ostörd dag af frid och ro den döda.

Hvad hette *hon*? Hon var en fattig qvinna,
Ett nödens barn. Hvad gäller hennes namn?
På hennes graf ej sorgens tårar rinna.

Ett *fattighjon* hon nämnts från barnaåren.
Nu är hon rik; hon nått i tron den hamn,
Der salighetens sol borttorkar tåren.

Sorglig upptäckt.

Hvad sökte du? Jag såg dig styra stegen
I morgonstunden öfver höjd och dal?
Din kind var röd. Var morgonstunden sval?
Du gick så fort, ej skonande ens tegen.

Hvem sökte du? Jag såg ditt öga spana,
Som om ett annat öga sökte ditt.
Sen i en hast ditt anlete blef hvitt,
En tårflod öfver det sig väg sågs bana."

"Jag sökte *trohet* och jag fann i stället
Den samma sviken af min bästa vän,
Som Petrus engång svek i hanegället.

Jag sökte henne, som jag nämnt min maka,
Men finner icke, hur jag söker än.
Sig, *som hon var*, hon kan ej ge tillbaka.

Samhällets skuld.

Tag gossen fast och för till häktet bofven!
Han stal här nyss helt fräckt på öppet torg.
Sin far och mor han gör visst gräslig sorg,
När han af största tjufvar snart tar lofven." —

"Föräldrar har han icke mer i lifvet.
På fattigrota städs han vuxit upp.
Han tidigt rymt med en zigenartrupp.
Ej grand af sedlig vård blef honom gifvet."

I ärans män, som fullgjort, som I menen
Emot "samhällets olycksbarn" er pligt,
Stolt träden fram att "kasta första stenen".

Hur sörjen I för vård om dessa arma?
Behjerten *först* den frågans stora vigt!
Mer än att stena är att sig förbarma.

"Tamen aliquid hæret".

I *går* han stod, som man af fläckfri ära;
Nu är han misstänkt för ett nesligt brott.
En dag, en enda dag behöfves blott
Till grafven att en menskas rykte bära.

"Men han oskyldig är" — Hvem vet ej detta?
Hur domen fälles, skall dock mången tro
Uppå hans *skuld*, en fläck skall fast sig gro
Så på hans namn; den intet bort kan tvätta.

Du arma menskoslägte, böjdt att tro
Ondt, alltid ondt, och detta om den bästa,
Hvad kärlekslöshet i ditt hjertas bo!

Mins mästarns ord: "Du, dåre bjelken tag
Först ur ditt öga, tänk sen på din nästa,
Och på hans grand." Så bjuder Kristi lag.

Ett affall.

Liksom de flestes, nämndes hennes namn
Så sällan förr. Hon kom och gick, som andra.
En kunde rosa och en annan klandra,
Men mest hon åtnjöt ro i glömskans famn.

Som andra unga, var hon oftast med
I dessa samqväm, der man nöjet dyrkar,
Så klädd, så glad, så yr, som "modet" yrkar,
Men städs en qvinna dock af guldren sed.

Från man till man går hennes namn i hast,
Att henne klandra skäl de flesta funnit.
Hvad måste läggas henne då till last?

Från mun till mun gick detta sqvallerbud:
"Utur vår umgängskrets hon har försvunnit.
Hon har — kan du det tro? — sig vändt till — *Gud.*"

En hög herre.

Gällt klockan ljuder. Ur högvakten ila
Soldaterna och raskt sig ställa upp.
Hvad kallar ut på stunden denna trupp?
Hvad störde dem i deras middagshvila?

En general kanske skall just passera.
De ställa sig att skyldra strax gevär.
En man af högre grad det säkert är,
För hvilken man gevär bör presentera.

Alls ingen kommer. Blott längs gatan stilla
Ett ringa liktåg synes närma sig.
Det skyldras *nu*; det var ej någon villa.

Den döde var ett barn af bistra nöden.
Honnören gälde, fattigdom! ej dig.
Den gälde allbeherskarn: *bleka döden.*

I lifvets skola.

I kammarn sitter pilten vid sin bok,
När vårens vindar leka gladt derute.
I lätta båten, ack! han gerna sute,
Men endast lexan gör en pojke klok.

Till toma reglerna, som honom bry,
Igenom öppna fönstret lärkan drilla
Försmädligt toner tyckes. Ej den lilla
Algebrans formler nå i högan sky.

Men lycklig dock den lilla gossen är,
Så länge *lexan blott* hans fröjd förjagar,
Och honom ingen annan sorg förtär.

I *lifvets skola*, ack! hur mången gång
Skall *sorgen* ej förbittra än hans dagar,
Hans öra sluta till för lärkans sång.

Alltid liflös och dock ej död.

När sommarn kommer och när sommarn går.
Allt är det lika för *en* björk i lunden.
Af inga årets skiften är hon bunden,
Den samma vinter, sommar, höst och vår!

En sorglig lott! Ej nånsin till en gren
Förirrat sig en fogel, att *der* sjunga;
Ej reddes *der* ett bo, att lustigt gunga
Emellan grönklädd jord och himlen ren.

Hvi blef hon sådan? Har ej solen glöd
Att trolla fram ett löf på hennes qvistar?
Hon liflös är, men dock ännu ej död.

En svårlöst gåta. Samma sorgsna lott
I mångens lif sin dystra runa ristar,
Då *nådens regn* ej roten luckra fått.

"Enkans oljokruka."

En stilla död omsider gjorde ända
På mannens lif, uppfyldt af långa qval.
Ej ringa var värnlösa barnens tal.
Hvart skulle enkan sina blickar vända?

I Herrans vård förtröstansfullt hon lade
De många små. Ur syskonskarans led
Blott yngsta länken, fastän hjertat sved,
Till fosterson en vän hon lemnat hade.

Hans nya hem var rikt. Vid brasans flamma
Dock ofta gret af saknad tyst hans mor,
När gladt de andra barnen hördes glamma.

Vid hvarje måltids slut med smärta stor
Hon hörde yngsta systern hviska: "Mamma!
Här blifvit öfver mat för lilla bror."

4. BILDER FRÅN FOLK- OCH LANDTLIFVET.

Stig blott in!

En söndag var det, och en väldig skara
Af män och qvinnor styrde raskt sin gång
Mot höga templet, ty ren hördes sång;
I tid man bör ju uti kyrkan vara.

Då smög, i lumpor höljd, en gubbe sakta
Till kyrkans dörr och qvarstod ängslig der.
Han räddes visst, att den, som trasor bär,
De söndagsklädda håna och förakta.

Stig, gubbe, in! Ty det är Herrans boning;
Der bor de fattigas och armas vän,
Som gaf sitt lif åt *alla* till försoning.

Der gälla intet guld och sköna kläder.
För fariséen porten stängs igen,
När publikanen ödmjuk in der träder.

Landtlig förnöjsamhet.

När sången tystnat, trädde fram ur skogen
En landtlig mö, med sticksöm i sin hand.
Hon lycka intill lycka flitigt band,
I hjordens vård, liksom i stickning trogen.

Var det väl *hennes* sång, som gladt mitt öra?
Hon var så mjuk, så lekande och glad.
Hon dref framför sig kor i långsträckt rad,
Dem hon från betet skulle hemåt köra.

"Sjöng du helt nyss?" — "Ja visst," hon hördes svara
"Din sång var glad! — *Så* sjunger alltid jag;
Ty hvarför skulle icke glad jag vara?

Här qvittra foglarna med munter tunga,
Och solen skinat klar Guds långa dag.
Jag har ju allt. Hur skulle jag ej sjunga?"

Det vilda arfvet.

(Ur sydösterbottningens lif.)

Gå ej, min son! De vilda rop, som störa
Den mörka nattens frid, de stiga upp
Ur drucknas bröst. Af våldets män en trupp
Förbi vår gård i morse såg jag köra."

"Tyst, moder, tyst. Jag får ej inne stanna
I stugan fegt, när ut mig mana de.
Min faders son ej rädd de skola se,
Ej blygselns rodnad färga får min panna."

Sin knif han tager, modigt ut han ilar.
Hvad afgrundsskrän! Strax modren störtar ut
Med bloss i handen — Invid dörrn *han* hvilar.

Och döende belyste honom blossen.
"Min mor!" — "Min arma son!" Och det är slut.
Slagskämpe fadren var, slagskämpe gossen.

En af de många.

Hvem stönar så i nattens sena timma?
Det höres nära invid stugans knut.
Ack, moder! tag en perta och gå ut.
Derute råder mörker, storm och dimma.

Med ystra hästen åkte ju till staden
Och är ännu ej kommen hem vår far.
Kanske han der för mycket druckit har,
Han hade med sig grannar hela raden."

Tyst modren går. O fasa! der hon finner
Ur slädan slungad, döende sin man.
Ur krossad panna blodets ström förrinner.

Du, dryck af eld, som nöd och dödar sprider,
Af dig hvad vinning Finland räkna kan?
Förfäadt folk och fattigt land, som lider!

Hästplatsen.

Vildt ilar hästen. Täta hagla slagen
Från drucken körsven, som med stoj och skri
Vill köra alla täflande förbi.
Det är ju rusets fest — är marknadsdagen.

Det arma djuret är med bränvin döfvadt,
Och munnen fradgas, blodet ymnigt går
Att färga snön, fram flytande ur sår
På rygg, på länd. *Så* blef till sport det öfvadt.

Hvad skrän, hvad eder öfver "platsen" skalla,
Der hästar byta "sportmäns" råa hop!
Snart ser man der en häst till marken falla.

Slag följer slag; han stiger upp ej mera.
Hans kamp är slutad. Skratt och vilda rop!
Är detta sport? Skall länge den florera?

"Syndapenningar".

Det *bränvinsbröllop* är. Den unga bruden
Vildt svänger om med hvarje ungersven,
Som har en slant, att gifva bruden än;
Hon flämtar, skälfver under tunga "skruden".

"Golfståndare" den "klädda" stugan fylla.
Är svängen slutad, skall danssupen tas,
Och tagas grundligt ur ett breddfyldt glas,
Tills rusets ångor litet hvar förbrylla.

Snart växlas stickord. Blodet börjar brusa
Mer vildt i österbottningarnes barm;
Med blanka knifvar mot hvarann de rusa.

"Hur långt tål knifven du?" — Det må du fresta. —
Förgäfves ungmör gripa lyftad arm.
Från brudsal mången sändts att grafven gästa.

Också han måste lefva.

Matts rusar in, på ända rak står luggen.
"Nu i vår skog de stjäla visst, min far!
När efter korna jag i afton var,
Jag invid grinden just klart hörde huggen."

Lugnt Norrgårdsfar sin yngste gosse frågar:
"Såg du der nära icke någon häst?
Mest kommer åkande objuden gäst.
I mörkret sent med lasset hem han tågar."

"Jo, far! Nog har jag reda på den saken.
Helt nära till stod bunden vid en stock
Brit Kajsas Jonas' häst; jag känner kraken."

"Af denna sak får du ej buller göra.
Inhysing är han, måste lefva ock.
Ät, kära barn, lägg sen dig på ditt öra!"

Lördagsqvällen.

Med trötta fjät till hemmen sakta tågar
En brokig rad af qvinnor och af män.
Ej sommardagen dock är slutad än;
Än högt i vester solens flamma lågar.

Hvi ändas så i förtid dagens tunga?
Är arbetshågen ren af mödan släckt?
Hon börjat visst vid tidig morgonväkt;
Men flit behöfs af gamla *nu* och unga.

Lyss, käre, lyss! Hör, från klockstapeln ljuda
I denna stund så klara toner ned,
Och hela nejden in till hvila bjuda.

Att "ringa heligt in" vid femte stunden
Af lördagsqvällen, är fornåldrig sed.
Blott *sabbatsfrid* ock dervid vore bunden.

Den värnlöses minne.

Han värnlös var och på *auktion* han gick
Till den minstfordrande. Så "fattigvården"
På landet köpslå plär. Från ena gården
Snart till den andra stackarn flytta fick.

I flere år han hade haft ett *hem*
Hos samma folk, men det blef underbjudet.
Så från familjen ryckte fräcka ljudet
Af auktionistens klubba värnlös lem.

När gossen gick, en telning satte han
Vid stugans dörr och yttrade i tårar:
"Af mig ett minne, om han växa kan."

Som resligt träd der telningen nu står,
Och löfvas först bland träden alla vårar.
Ett tacksamt hjertas sådd Guds bistånd får.

"Drakgömma".

En *skatt* der gömdes. Viss man var derpå.
Från farfarsfar man derom vetat orda.
Så hemska ljud der blifvit ock försporda.
Vid midnatt brann der ofta låga blå.

Hvem var ej frestad, att den taga opp?
Men dertill fordrades så många funder.
Att trotsa drakar, blixtar, eld och dunder,
Främst man behöfde ben af "dödmans" kropp.

Lägg dertill ord af hemlig visdoms art,
Att öppna locket på den lästa kista,
Som skatten omslöt, fast och underbart.

Finns gömman än? Nej midt på ljusan dag
Byns "stolle" började att dödssår rista
I gömmans barm och fann ett *bleckbeslag*.

Den österbottnisks qvinnan.

Dansnöje är det. Doft fiolen ljuder
I qvafva stugan, der församlad är
Byns ungdom — Snart vid dörren synes der
En skara gossar. Ingen in dem bjuder.

Från annan by, den vill blott glädjen störa.
Den tränger in, men drifves genast ut.
Snart ljuda eder, hotelser och tjut.
Raskt knifvar blottas. Hvem skall fridsord höra?

De unga flickorna med detta mod,
Som lågar hos en österbottnisk qvinna,
Gå mellan kämparne, som gjuta blod.

Blindt raseri der riktar nu en knif;
Ur ungmös barm blodströmmar strida rinna.
Hon *vågat* frankt för fridens skuld sitt lif.

En ringa ruin.

Ser du ruinen der?" — "En stenfot blott,
Helt låg och skroflig, finna kan mitt öga.
För visso hör han icke till de höga.
Ej grundens yta fyller många mått". —

"Just der en bondgård i min barndom stod.
Af boningsrum han hade visst ej många,
Men folkets barn ej finna hemmen trånga.
I minsta hem de finna trefnad god.

Nu sköflad är den enkla, varma gården,
Från gård och grund det arma folket gått.
De gamla redan slutat trötta färden.

Men gårdens barn föll till den tunga lott,
Att *utan hem* förskingras kring i verlden.
Gräs frodas nu, der deras vagga stått."

5. BILDER UR NATUREN.

Nordanvindens brådska.

Du, starka nordanvind, som ystert kör
Din vagn med lösa tyglar öfver fälten
Och vältrar kull i drifvan sjelfva hjelten,
Om ej på fasta ben han gör honnör!

Hvad hastar du? Hvad brådskar på din färd?
Kan du ej litet bromsa till maschinen?
I, herrar Stormar, som så ofta hvinen,
Igenomträngen merg och ben, som svärd."

"Ur vägen, herre! Jag har icke tid.
Jag måste kuska på, när vintern varar,
Snart kommer sommarvind, så mjuk och blid."

"Ja, arga skalkar stackot välde ha.
Den sanningen din vilda jagt förklarar.
Låt surra då! Kör ej ikull! Hurra!"

Drifvan i snåret.

Gladt majsol sken på vågen, majsol log
I daggen af den första sippans öga,
Och jubelsånger ljödo från det höga
Af fogelskaran, som till norden drog.

Då låg ännu en vinterdrifva qvar,
I täta snåret invid viken fången.
Af vintern denna drifva, liksom mången,
I köldens starka fjättrar bunden var.

Tillfälligtvis en solblick tittar varm
I snåret in och finner fångna skatten.
För *denna* blicken tinar upp dess barm.

Snart uti ljufva tårar löser sig
Den gömda drifvan, byter sig i vatten
Och går mot viken säll sin muntra stig.

Näktergalssång i sommarnatten.

En natt det är, en sommarnatt i norden,
Så skön, att solen mot sin önskan gått
I vester ned, sen hon brudklädda jorden
Till afsked sista gången kyssa fått.

Ren fjäriln smugit med hoplagda vingar
I blommans kalk till flygtig slummer sig.
Allt gått till ro. — Hör, hur från skogen svingar
En ton mot skyn sig, klar och innerlig.

"En näktergal", så hviskar uti lunden
En älskad stämma vid sin makes bröst;
De begge dröjt i sena aftonstunden.

"Nej, älskade!" så tjusad mannen talar,
"*Vår kärlek* är det, som har lånat röst
Åt sommarnattens dröm i skogens salar."

Till ett minne för vinterns dar.

I sommarns dar, när vestanflägtar leka
På krusad yta, medan solen ser
Med gyllne blickar gladt på jorden ner,
I skogens lunder foglars sånger eka;

Då lyfter jag min blick från vikens stränder,
Der jag mig valt ett enkelt sommarbo,
Mot skyarna, som sakta framåt ro
På himlens blå. Jag upp en önskan sänder:

"Du täcka sky, som öfver viken sväfvar!
Ser du det landet med en evig vår,
Hvarom en aning i mitt hjerta bäfvar?

Tag då ett aftryck af dess Edenlunder
Upp i din famn, att jag det skåda får,
Och minnas det i vinterns dystra stunder.

Nöjd med litet.

Hur trångt är icke boet, der hon hvilar
I stilla ro med sina ungar små!
En bädd af mossen mjukt de ligga på
I rosenbuskens skydd mot stormens ilar.

Knappt vågar hon att sina ögon sluta,
Mot sömnen kämpar moderskärleken.
De späda, trängda kring sitt värn, sin vän,
Emot hvarandra sina hufvun luta.

Hur sällt och luftigt lilla boet gungar
På bräcklig qvist! I solens strålar nöjd
Med vingen täcker modren sina ungar.

Och gäster, liksom hon, vi, stoftets söner,
Städs oförnöjda, djerft mot himlens höjd
Om lycka, lycka sända fräcka böner.

Det sista badet blott.

Höstvinden rusar vildt bland träden kulen
Och plockar löfven bort från hvarje qvist;
Han vet sig ensam herskare, helt visst,
I nordisk bygd, när himlen är så mulen.

Men molnen skingras, och så tittar solen
Med vänligt anlete på jorden ner,
I hennes strålar bygden åter ler.
Vred vinden kuskar längre bort mot polen.

"April, april! Nu lät du narra dig,
Otäcka vind!" så tänker *sista* bladet,
Som djupt i lunden lyckats gömma sig.

Men ack! ej solen ens har mera makt
Förlänga bladets lif. Med "varma badet,"
Han nyss bestod, farväl han åt det sagt.

Ej spårlöst.

Från kullens topp, af vindens piske drifven,
En väldig vårbäck rullade sin våg.
Han var så vild och stolt uti sin håg;
Ungdomligt yster och så — "öfvergifven".

Det var i Maj. — I Juli kom jag åter;
Jag fattat tycke för en pilt, så käck.
Nu, tänkte jag, har pojken med en knäck
Gjort kullens alla träd till undersåter.

Jag sökte honom, sökte öfverallt,
Men hvarje spår af honom rakt försvunnit;
Igenfyld stigen var, som han sig valt.

Men gräset der, hvarest han brusat så,
Var frodigt och en högre grönska vunnit.
En minnesvård sig bäcken rest ändå.

Vårvinden på bestyr.

Du, späda sippa invid drifvans kant,
Som öppnat blyga blicken nyss för ljuset!
Är du ej rädd för yster vind, när suset
Så af hans vinge når till skogens brant?

Han vill dock ej dig ondt. Han har blott brådt
Att se sig om, uti den kära dalen,
Om allt är redo ren i blomstersalen.
Af vårens Gud han detta uppdrag fått.

Hvad nu? Han stönar fram en vredgad ton.
Han ser kanske din granne: Mamsell Drifva
Begära att bo qvar som sytningshjon.

Signal han gifver molnet. Vredgadt det
Varm dusch åt Drifvan skyndar sig att gifva.
Till affärd skrämd, hon snör till sin korsett.

Med godhet kommer man långt.

Nytt lif i allt! Här låg en snöhop nyss
Och tycktes trotsa lifvets makter alla
Att fram ett blad på blomsterstängeln kalla;
Då vårsol kom, gaf honom kyss på kyss.

Hvad han blef flat! Han hade väntat sig
Jag vet ej hvad af vapenbrak och strider.
Men våren *styr* och det är andra tider.
Du, blida drott, naturen hyllar dig!

Med tafatt min snöhopen "tog sin Matts
Ur skolan" strax. Bevekt af artigheten
Han lunsat bort med väldig afskedssats.

Med *godhet* alltid långt man komma kan.
Den barskaste ger med sig "i förtreten",
När med karesser ömt han sättes an.

Ett köldens byte.

Ett sakta buller höres i ventilen.
Derute stormen ryter vild och stark.
Den första snön betäcker tak och mark.
Förstelnande och kall är nordanvinden.

Ett sakta buller höres i ventilen.
Det säkert stormen är, som skakar den,
Man har visst glömt att skjuta den igen.
Igenom den inträngер kalla ilen.

Nej, fast han är. Jag drar ventilen upp.
Dit flyktat har en liten stackars siska.
Hon flämtar der, med ren stelfrusen kropp.

Förgäfves värmes hon uti min hand.
När syskonen i södern svärma friska,
Hon, flydd ur bur, dör glömd i nordanland.

Den "första" stjernan.

Det skymmer starkt. Nu sommaren i norden,
Den kära, ljufva, stadd är på reträtt.
Träd ut ur stugan! Skymningsslöjan tätt
Omsluta ser du än grönklädda jorden.

Lyft ögat upp! Se der den *första* stjernan,
Af sommarnattens klarhet hittills skymd,
Som, strålande från stjernehimlens rymd,
Är höstens sändebud och aftontärna.

Med vemod helsar jag, o stjerna, dig!
Du bådar, att den sommarnatt nu ändas,
Som med sin vakna dröm så tjusat mig.

Den tid, hvarom i stjernljus budskap sändas,
Om också mörk, ej villar dock min stig,
När öfver den Guds klara stjernljus tändas.

Eftersommarn.

Än finnas blommor. Kommen blott att leta!
Än sommaren är icke helt försvunnen.
Den bästa delen är från oss bortrunnen,
Men eftersommar denna höst kan heta.

Att månget löf ren vissnat, ej förtreta
Bör nordens barn. Med mogna frukter kunnen
I fröjda ögat, vederqvicka munnen.
Hur kort vår sommar är, nog alla veta.

Fast ren de flyktat, glada ungdomsåren,
Och mannaåldern dem i flykten följde,
Har lifvets höst ock sina väna skördar.

Hvad, som med omsigt såddes ut i våren,
Och mannaålderns sol med värme höljde,
I lifvets höst, som mogen frukt, man bördar.

Ett minne blott.

Se dig omkring! Ser du ej växa der
En ensam blomma i den öde hagen!
De andra alla fallit ren för slagen.
Blott denna' stängel än sin blomma bär.

Fast föga skön, hon bör oss vara kär,
Den sista bärarinnan af behagen,
I henne se vi än de kära dragen
Af ljuflig sommar, som ren flyktad är.

Af flyktad sällhet blott ett dunkelt minne
Så mången gång för hjertat återstår,
Att vi för hela lifvet må det gömma.

Hur ljuft är icke detta för vårt sinne!
Igenom det *den* sällheten är vår
Att oss tillbaka lifvets Eden drömma.

Naturen en junimorgon i norden.

Med *ena* ögat slutet blott, naturen
Om juninatten njuter hvilans gåfva,
Hon räds, att tanklöst skola sig försofva
Blomknopparna och vingbeprydda djuren.

Vid österns port en stjerna står beständigt
Att passa på, när morgonrodnan tänder
Sin *första* låga. Strax med flinka händer,
Varskodd, naturen ordnar allt behändigt.

När solen så med första blicken länder
Till fästets kant, naturens scen är färdig:
Hvar fogel högt sin helsningshymn uppsänder.

Hvar blomkalk doftar. Ögonblicket värdig
En glans af fröjd i skapelsen sig tänder.
Hur väl, o nord! din *morgonandakt* klär dig!

6. UÐÐLÖSA LÖJEN.

Den näsvisa kråkan.

En äldre man: en skald, en ung student
I samma släde genom skogen åka.
Uppå en gren de sitta se en — kråka,
Som kraxar hest. Dess välljud är ju kändt.

Då yttrar skalden: "Ser du kråkan der?
Säg en *poetisk tanke* nu om henne!" —
Förläget gnider ynglingen sitt änne.
"Var god, säg farbror sjelf, som skald ju är."

Strax svarar skalden: "Saken är ej svår.
På oss ser kråkan, kastar sen till baka
Sitt näbb försmädligt. Henne *jag* förstår.

Hon ser på dig; ser sen i boet ned
Och säger åt der rufvande sin maka:
När krutet uppfanns, var den der ej med."

Hade jag orätt.

En inspirerad skald, som sällan qvad,
Behagade en gång mig strängt uppläxa:
"Din sångmö är en riktig pulfverhexa,
Som sjunger om allt smått i land och stad.

Du profanerar sången på slikt sätt.
För höga ämnen blott skall lyran strängas.
Blott kring det sköna skall den fana hängas,
Som poesin förmår att smycka rätt."

"Att du har rätt, jag nekar ej, min bror,
Men om det höga aldrig nått ditt öga,
Som jag, du sjöng om ringa ting, jag tror."

Som näbbet är, så måste sången bli.
Att bida "skaldens yra" gagnar föga
För den, som född är blott för *rimmeri*.

Den militära ärans fordringar.

Att militären är om äran mån,
Det är en sak, som nogsamt känna alla.
Till "yttermera visso" vill jag kalla
Ett intyg fram just af en Martis son.

Han stod, som chef, i spetsen för en kår,
Hvars musikanter spelade "som englar",
Men öfversten i dem fann idel benglar,
På en konsert, der han dem höra får.

"De spela ju ej alla med!" han röt,
"Den der musiken gör oss ingen ära". —
— "Men det är *paus*". — Sin näfve krigarn knöt.

Förgrymmad yttrar sen den barske då:
"Jag skall för tusan böflar nog dem lära
Att spela pausen nästa gång också."

En oförskämd fråga.

Vid stugans bord en sommardag jag satt,
Och led af kroniskt qval att söka rimma.
Men bondens barn i stugan hördes stimma;
Min dikt, det fann jag sjelf, blef grufligt platt.

Men värst af stimmet väfstoln oljud gaf,
Der satt värdinnan och lät spolen rasa,
Och bommen slog så täta slag — hvad fasa!
Om helst en tråd dock ville brista af!

Otålig brast jag ut: "Hör på, värdinna!
Jag *väfver* ock. Ni klipper af min tråd.
När så Ni slamrar. Sakta väf, o qvinna!

Hon brast i skratt; och värre blef det, värre,
När hon begrinade mitt öfverdåd:
"Ni väfver: Kors, hvad kostar alnen, herre!"

Bäst som det gick.

Nyss isen sköt i ån. Dess sista stycke,
Hur brådt det hade följa bröderne!
"Ett ögonblick, min vän, om jag får be!" —
Och sturskt det var, fast litet i mitt tycke.

Stolt svaret ljöd: "Jag hinner icke bida,
O menskobarn! Du är helt säkert mån
Att slunga efter oss ett fånigt hån,
När vi på böljans rygg till hafvet rida."

Jag misskänd var. Jag endast ämnat sända
Till gubben *Vinter* bud: "han nästa år
Ej borde *fjeska* med, att återvända."

Att budet ej blef sändt, visst var det bästa,
Jag tror. Om *länge* höstslask råda får,
Till svårmod kan det sjelfva glädjen fresta.

Icke ens så blef han kuggad.

Så man kan drömma! Härom natten var
Jag skolepilt på *anno* fyrahundra
Och fyratusen. Allt, hur annorlunda
Än nu, i våra grufligt råa dar!

Uti ett luftskepp seglade vi kring;
Deruppe lärdes grundligen fysiken,
Att nära solen hufvud slå på spiken
För största Dumbom var rakt ingenting.

Vår rektor fört en lunta böcker med;
Ett tusenårigt dammoln dem betäckte;
Han *språkkarl* var och detta med besked.

En gammal bok han tog. *Vårt* skadegrin
Förlägenheten i hans ton uppväckte.
"Hum! — Okändt språk. Skall — fordom —
nämnts — *latin.*"

Kalles sista . . . . . .

Han hade *flammor!* Ja, hvem kan dem tälja?
En för hvart finger; en för hvarje . . . . tå.
Blott *tjugu?* Dubbelt tryggt vi taga må.
Hvem af dem alla skulle han väl välja?

"En ful, en rik, en fattig "kyrkoråtta",
Men, som en engel, fager; en så — tvär,
En upp till öronen i honom kär,
En af sin mamma bortskämd utan måtta.

Et cetera. Vår Kalle hela dagen
Af sina flammor kunde hålla på
Att med förtjusning teckna bjert behagen.

Hans bryderi var gränslöst, kan man tänka.
"Från väplingen till starren", sågs han gå.
Han tog till slut — en *gammal, knarrig enka.*

En näsvis lärka.

En lärka qvittrar, och det synes mig,
Som vindens andar stannade i farten
Att lyssna på, om hon har gamla arten
Att "sjunga våren in". Hon hedrar sig.

En lärka qvittrar. Bäcken, som har brådt
Att föra vinterns vrakgods ned till viken,
Gör i en krökning halt, lyss på musiken
Och skrattar åt den, ty han ler så godt.

En lärka qvittrar, och hon lockar mig
Att fönstret öppna, fast jag har katarrhen:
"Sjung, lärka, jag välkommen helsar dig."

Ungdomligt yster tycks hon säga mig:
"Nej, hör man på den gamle, torre narren!
Om *honom* våren visst bekymrar sig!"

Pligten att representera.

Blott *jag* och *Hällström* återstå numera
Af *academici* ifrån de dar,
När i sin början här högskolan var".
Vaktmästar *Häggström* hördes demonstrera.

Åt *Hällström* ensam stol han ville bära
Af gammal vänskap. Hans magnificens*
Att passa upp, den tjenstepligt var *hans*:
Akademin han så beviste ära.

Han, som studenter skådat alla andra.
De sedan en professorstol sig fått.
Han deras anspråk visst ej ville klandra.

Hans drängar** kunde *dem* betjena godt.
Med upprätt hufvud var *dens* pligt att vandra,
Som ren i Åbo med i ledet stått.

---

* Rektor var då *G. V. Lagus.*

** "Drängar" benämnde H. universitetets andra vaktmästare, kursorer m. fl.

7. I DAGENS FRÅGOR.

Nyårsnatten 1883.

I dunkla natten, när, vid tidens barm,
Dess yngsta barn slog upp sitt glada öga,
Sitt öga slöt den man, hvars kärlek höga
Till fosterlandet brann så tropiskt varm.

När allt besegrat oväns öfvermakt,
Och intet hopp för landet tycktes finnas,
Då viste *han*, att allt än kunde vinnas,
Blott kärleken, okufvad, stod på vakt.

Hur stor han då var i sitt hjeltemod,
Historien skall aldrig glömma detta,
Hur gräsligt än hon badas må i blod.

Men Frankrike från dessa sorgens dar
Skall evigt ära minnet af *Gambetta*,
Hvars blick i nyårsnatten brustit har.

Den sanna friheten.

Från norr till söder går ett väldigt rop,
Att blott den *frie* tillhör allt i verlden.
Det ropet något mattats af på färden,
Men hålles dock för sannt af mången glop.

Nu sjunger marseljäsen annan ton,
När dess apostlar gå att frälsa folken
Med dynamiten, med revolvern, dolken,
Och sen *Louise Michel* besteg sin tron.

För *sådan* frihet är det knappast värdt,
Att som för en gudinna slafviskt svärma,
En *annan* frihet har oss Ordet lärt.

Den Kristus frigjort, är allena fri.
Ju mera vi i tron oss Honom närma,
Dess mera äro verkligt frie vi.

En dunkel fras.

„Ett land vi *ega*. Landet är ock *vårt*,"
Nyss hos en skald jag läste dessa orden.
Är jag på gamla dar en — dåre vorden?
Att orden fatta har jag mycket svårt.

Det, som vi *ega*, *vårt* just kallar man.
Ren salig Dumbom talte på det viset.
Vill man med honom täfla nu om priset?
Måhända afstår han det pris, han vann.

Att *känna* detta land och *älska* det,
Som *vårt*, just *vårt* ju oss den skalden lärde,
Som i sin kärlek Fänrik Stål oss gett.

Om svenska eller finska är vårt språk,
Som vårt, vi äro detta landet värde,
När för dess väl vi verke — utan bråk.

Bedrägliga ord.

Ingens herre och ingens träl!" Hur gerna
Böjde man sig icke för denna lag!
Hvarje herskarspira ifrån mig tag,
Blott jag slipper, att jemnt mot oket spjerna!

Hvilken fridfull sällhet och hvilken lycka
Skulle då ej herska i denna verld,
När den ena ej kräfde hyllningsgärd,
Intet träldomsok fick den andra trycka!

Ingens herre! säg dock ej så, min vän!
Bör du *lidelsen* fria tyglar gifva,
Hur hon rasa må i ditt inre än?

Ingens träl! De orden fått klang af stål.
Om blott fri från *synden* man ville blifva!
Månne detta är *ateistens* mål?

Vår tids afgudadyrkan.

Hur stolt sig reser der en hög Dracaena
Och breder ut en skatt af sköna blad!
Mer ädel växt får visst ej solens bad;
Hon anspråk har på drottningsrang allena!"

"Dock henne blomma eller frukt här bära
Man aldrig såg" – "Stor sak! blott *skön* hon är,
Och stolt sin hjessa upp mot himlen bär.
Skall man en simpel köksväxt mera ära?"

Så svarade den unge Gärtnern mig,
Som denna *tidens* barn just borde svara.
Dess dyrkan främst kring glansen vänder sig.

Hvad kan mer glänsande än *snillet* vara?
Så vår tids skötesynd är: *Snille!* dig
Sin blinda dyrkan afgudiskt förklara.

I ljuft och ledt som bröder.

En björk, en gran på samma trånga tufva
Jag såg så underbart sig sammanfläta.
De delte solens glöd och regnets väta,
Den bistra vintern, sommaren den ljufva.

Lös bröt en storm, och när jag andra dagen
Till stället kom, de lågo fallna båda.
Än sammanflätade jag fick dem skåda,
Som tvillingsbröder stupade i hagen.

På tusen slagfält, sida tätt vid sida,
Här son af svenska, son af finska målet
Gemensamt segra fått, gemensamt lida.

Dem öden, nederlag och segrar enat,
Nu gnat vill skilja grymmare än stålet.
Hur fräckt att söndra hvad Gud *så* förenat!

Matts och Pekka.

Men Matts och Pekka äro tvenne bröder.
De vuxit upp på torftig jord tillsamman.
De delat sorger och de delat gamman,
Och samma karga jord dem begge föder.

Sitt blod de gjutit ut i samma strider;
Tillsammans barkbröd ätit; hårda dagar
Tillika burit de. Om Pekka klagar,
Matts klagar med och med sin broder lider.

Så såg man dem vid sidan af hvarandra
I många år af samma lund beskuggas
Och broderligt i sämja samman vandra.

Nu söker man dem hetsa mot hvarandra.
Stor sak, om torpet ryker, alla kuggas,
Blott bröderna af hjertans lust få luggas.

II. ANDRA SKÖRDEN.

1. FOSTERLÄNDSKA BILDER.

Anm. *För det fosterländska bildergalleriet har förf. ärnat, utom de 28 bilder, som här ingå, ett antal andra, men då dessa icke hunnit blifva retoucherade, sparas de för ett följande häfte, hvars utgifvande beror till största delen af det mottagande, det djerfva försöket med det första erfar.*

Lrn.

Sylviasångarn.

När fältskär Bäck för Finlands folk förtäljer
Om tolfte Karl, om Gustaf Adolfs tider,
Hur finnen kämpar, segrar, svälter, lider,
Men ärans, pligtens stig dock alltid väljer;

När Finlands barn med tjusta hjertan höra
På sagorna, de leende och skära;
När "boken om vårt land" de unga lära,
Att tänka stort om Finland, som de böra;

När Sylviasången vårens lof förkunnar:
Hvem är den skald, som allt så skärt beskrifvit,
Hvars lof går ut ur tusen, tusen munnar?

Topelius är hans namn. Gud honom gifvit
Att ösa djupt ur sina kärleksbrunnar;
Guds gåfva är det, att så *stor* han blifvit.

Den milde forskarn.

Med blyertspennan i den högra handen
Han sitter, forskaren i hvita lockar.
Hans snilleblick ur sång och saga plockar
De djupa dragen af den *finska* anden.

Hans kärlek verlden Kalevala gifvit,
Ur folkmun samlad med en hugstor möda.
Än i hans hjerta samma krafter glöda,
Med dem han verk på verk har sammanskrifvit.

Nu forskarn under sommarns heta dagar
Näsvisa flugor, vid hans skrifbord, störa.
Han fönstret öppnar och dem mildt utjagar.

Elias Lönnrot aldrig näns förgöra
Ens flugorna. "De enligt skaparns lagar,
Sin korta sommardröm här lefva böra."

En snillets storman.

Naturen såg han an med skaldens öga;
Magnetens kraft hans snille sökte mäta.
Städs i hans stordåd sågos sammanfläta
Sig skaldens glöd och forskarns skarpblick höga.

Hans ungdomskärlek väckte Davids harpa;
Man i hans sång såg denna kärlek brinna.
Det rätta ordet städs han visste finna,
När helst han svängde löjets dolk, den skarpa.

Nervander hette han. Och efterverlden,
Som visshet får om det, han blott hann ana,
Skall varmt hans minne egna vördnadsgärden.

Magnetens nål hans andes stormakt lydde,
Då hon sågs göra halt uppå sin bana
Den natt, hans själ till ljusets hemland flydde. *

---

* Den nattens timme, då Nervanders stora ande flydde ur ändlighetens verld, skall observatorn på magnetiska observatorium funnit den eljes städse så rörliga magnetnålen stå absolut stilla.

Den förlorade sonen.

I gamla prostgårdsbyggnaden på Haga
Satt prosten Tengström under elfva år.
En Mustasaaripastor godt sig står
Och har ej skäl att öfver lönen klaga.

Men sonen *Johan Jakob* — så är sägen —
Från hemmet ren i unga år försvann.
Till Wasa återkom ej sedan han,
Och ingen visste, hvart han tagit vägen.

Nu häfden vet det. Han, professor vorden,
Satt vördad, älskad i ett lyckligt bo,
Ett ädelt hem, ej obekant i norden.

Ty Snellman, Runeberg, med själafränder
Hos "filosofen" slogo sig i ro.
Ej hvar "förlorad son" slik ära händer.

"Pojken."

Den fyllda bålen står med doft på bordet,
Med täta raderna af glas omkring.
Skjut dem åt sidan! Det gör ingenting.
Nog blir det rum. Nu "pojken" vill ha ordet.

Strax gjordt, som sagdt. Halft trugad upp han klifver
På bordet. Snart hans glada sångmö strör
Rikt guldkorn ut. Ej sådden rotlös dör,
Men skördar den af skratt på stunden gifver.

Så sjöng han ofta, och den konst var hans,
Som stundens lif i humorns färgkar sänker,
Och målar glada löjens blomsterkrans.

Det gladas sångmö ej på Finland tänker,
För dystert landet är för hennes dans.
I distraktion *Leistenius* oss hon skänker.

En majfest.

På Floras dag, när just den väna våren
Vid björkens qvist de första knoppar band,
En liflig skara in vid skogens rand
Man lägrad såg. Af lyror glänste kåren.

Allt jublade. Det var så länge sedan
Studenterna en majfest firat. Hvem
Var ung och glad och följde icke dem?
Man många muntra danser trådat redan.

Då ljöd en sång, en ny, en härlig sång,
Och tjusningståren i hvart öga blänkte,
När ord och ton hänförde på en gång.

Han sången förde an med liflig hand
Vår *Fredrik Pacius* som då oss skänkte
Sin tonkonsts högsta mästerverk: Vårt land!

Skaldepatriarken.

Om Selmas skald skall jag väl knyta våga
Af mina ringa granris en sonett?
Han åt mitt hjerta första maning gett
Att kring i diktens lustgård tjusad tåga.

Visst om sin Lydia sjelf skalden sade,
Att hon på denna jorden ej var till.
Fritt skalden derom säge, hvad han vill:
Från himlen hit han henne hemtat hade.

Så var min tro. Han gjort ock mycket mer:
Han till vår kulna nord sångfoglar alla,
Som sedan tjusat oss, visst lockat ner.

Vi sångarfursten honom äfven kalla.
Man upp till honom, som till furstar ser,
Han eger att från sångens tron befalla.

Skalden och läkaren.

„Jag vet ej af att jag ett hjerta har;
Blott någon gång jag deraf känner slagen,
När jag af vrede riktigt är betagen;
Då dunkar det, att det på andan tar.”

Så yttrade en gång med komisk blick
En man, som mer än någon hade hjerta
Och läkarns blick för nästans hvarje smärta;
Det menskligheten rikligt röna fick.

Skald var *Ilmoni*. Lätt man märkte det,
Såg man hans öga, lågande af snille.
Ett evigt mål han all sin dyrkan gett.

Blott skönt och godt Ilmonis ande ville,
Och derför bar han lifvets lott ej lätt.
I idealens verld helst höll han gille.

Hvi bär han skägg?

Hvi bär han skägg?" Så Wasarektorn sporde,
När han en gång i hufvudstadeu var.
Att bära skägg, ej anstod *då* en karl,
Som anspråk på, att vara bildad gjorde.

"Han till Arabien skall styra färden
Och derför skägget låter växa han".
Vår rektor skälet mycket riktigt fann.
Hvad tänkte om den skäggige sen verlden?

Hans namn bland forskningens heroers står,
Den dag, som är, i oförvansklig ära.
I öknens sand han intryckt djupa spår.

För en idé djerft våga lifvet lära
Oss kan hans dåd. Men att *Wallin* var *vår*,
Det smycket skall vårt land med stolthet bära.

Sibiriefararen.

En enda gång mitt öga honom såg;
Han bars af starka händer upp den gången,
Och kring om honom ljöd den varma sången
Af ungas kärlek. Hög gick blodets våg.

Han var nyss kommen hem från hugstor färd,
Att långt i fjerran öster spåren söka
Af finska folk. Hans stordåd var att öka
Det finska namnets ära för en verld.

Han från Sibiriens slätt hem kommit hade.
Att bli bemärkt förgäfves undvek han.
Med jubel mottogs allt, hvad oss han sade.

På denna fest vår främsta man var han.
Ack! Kort derefter ned sin staf han lade;
Sin graf *Castrén* i fosterjorden fann.

Den fasta handen.

Ett högt hurra på söndagsmorgon höjdes
Af unga bröst mot fästets höga blå,
När på sin trappa sågs den gamle stå.
För honom vördnadsfullt hvart hufvud böjdes.

När "femtiårige studenten" förde
Sin hand till mössan, att den taga af,
Den handen darra sågs, som aldrig gaf
Ett svaghetsprof men städs sig säkert rörde.

En hand mer fast, styrd af mer snillrik blick,
Knappt vetenskapens verktyg nånsin ledde
Än *Hällströms* var. Han dem att lyda fick.

Han mästerligt fysikens härfva redde.
Fast eljes kallt, *då* liffullt var hans skick.
Hans rykte kring Europa stolt sig bredde.

"Blott ett sådant fall har jag läst om".

Död gossen låg der i sin moders famn.
Ej hjertat slog; ej bröstet mera höjdes
Af något andetag; ej lif mer röjdes.
Var anden flydd till himlens trygga hamn?

Snabbt trädde doktorn in. Sig böjde han
Med närsynt blick djupt öfver pilten lille,
Liksom han dödens udd utforska ville —
En blixt af hugkomst snart i ögat brann.

Han grep lancetten. Röda blodet rann
Snart ymnigt fram. Upp gossen slog sitt öga.
Och läkarns konst en härlig seger vann.

Han vann så ofta. När blott hopp fanns föga.
Till fjerran dödsbädd eftersändes han:
Fontell kom snabbt. *Han* var ej af de tröga.

Rent språk.

Hans namn var *Gabriel*; hans binamn "ärlig",
Det honom ungdomsskarans kärlek gaf,
Ty ingen flärd, ej svek han visste af.
Han häfdatecknarns lott fann dyr och härlig.

Men rektorsembetet, det var visst bråkigt;
Studenten obetänksam mången gång,
Och marseljäsen var förbjuden sång.
Hvad under, om han fann allt detta tråkigt?

Tre medicinare för rektor trädde
En dag. De hade sjungit de också.
Sin ledsnad han rättfram i uttryck klädde.

"Ej under rektor, farbror! mer *vi* stå". —
Sig på *Reins* ädla drag ett solsken bredde:
"Jag slipper — *medici* — Gud prisas må!"

Det var då.

Högt fursten står, men högre står dock lagen;
Hvad lagen bjuder, det är högsta rätt.
Från pligtens väg i mörkret går man lätt.
Gif folket ljus, att vandra, som på dagen."

Med manligt ord så för det rätta strida.
Det var hans lust. Men stugan blef för trång,
Och *Nordström* gick, från missförstånd och tvång,
Till brödrafolket på vår vestra sida.

För litet liberal för radikala
Befanns han *der*; *här* var han *då* för fri —
Hans lärda verk högt om hans storhet tala.

Att han gick bort deröfver sörjde vi.
Der är hans graf. Det kan oss ljuft hugsvala:
Hans ande *nu* odelt skall vår förbli.

Tänkaren.

Jag, Ernst, din flöjt och blås för mig ett stycke" —
"Först skall du tolka Hegels *Seyn*." — "Hvad prat!
Att göra det dertill är jag för lat —"
"Men jag att höra ej; hvar har sitt tycke."

Och "Pysik" var för lysten på musiken,
Han måste fram med Hegel och med Kant.
Som mästare i tankens verld, galant
Han redde allt och hufvud slog på spiken.

Sen satt han säll med knäna under hakan
Och lyssnade till flöjtens ljufva ton,
Man sällan såg till denna skepnad maken.

Hans tankar ofta var i fjerran zon,
Men för allt godt städs var dock *Holsti* vaken,
Och omtyckt var han, om ock skarp i — klon.

En vårens sångare.

Som majsol skön och såsom solen varm"
Om nordisk yngling sjöng i våren *Lille.*
Den sinnesart han dermed teckna ville,
Den låg på botten af hans egen barm.

Som teolog han allas aktning vann,
Han för de unga tydde kyrkans öden,
Men skaldeådrans varma, rika flöden
I känslans djup fördolda ägde han.

I lyrans strängar stundom grep hans hand
Att gifva ord åt känslorna, som bodde
Rikt i hans själ och satte den i brand.

Han mildt och ljuft åt sången då förtrodde
Sin kärlek till allt godt i detta land,
Som under stora andars ans der grodde.

Den öppna blicken.

Kring unga hufvudstaden stranden låg
Så kal och ful. Ej solens vårljus klädde
I yppig löfskrud parker der, som redde
Ett bo, så kärt för fogelskarans håg.

Att folkets barn till vänlig svalka bjöd
Ej skuggrik lund från stadens qvalm, det märkte
Den mannen snart, hvars lust att verka stärkte
Hans öppna blick för hvarje art af nöd.

I kärleksvärf var *Henrik Borgström* stark.
En Brunnsparks och en Djurgårds gröna under
Så Helsingfors fick skåda på sin mark.

När näktergalen slår i dessa lunder,
O Helsingfors! minns då din patriark,
Minns, hvad han gjort — i sommarns högtids-
stunder!

En flärdlös patriot.

Som solens blick omsider genomtränger,
När dag för dag hon oskymd träffa får,
Den tjocka is, som öfver hafvet står
Och seglarns köl från sökta hamnen stänger;

Så lyftar forskarns jernflit ock omsider
Den tjocka slöjan från det flyddas drag,
Att man kan skåda, efter sitt behag,
I häfdens klara ljus förgångna tider.

En forskartyp, om någon, han väl var,
Som ej med svärdet stolt, som Alexander,
Men med sin jernflit knutar upplöst har.

En flärdlös man förutan knot och klander,
Åt Suomi allt, som offer, fram han bar.
Hans namn? Det var *Matthias Akiander.*

"Svanens" tondiktare.

Har invid elfvens strand i juniqvällen
Ditt tjusta öra träffat någongång
De ljufva tonerna af "Svanens sång",
Som mäktigt stigit upp mot himlapellen?

Har du då märkt, hur tonerna och orden
Der tyckas smälta underbart i ett,
Som samma ande dem sitt upphof gett,
Så dikt, som ton *en* enda perla vorden?

Hvem var den man, som så i sköna ljud
Den stora skaldens dikt så härligt klädde,
Att anden smälte samman med sin skrud?

När *Runeberg* till brudgum dikten redde,
Kom *Fredrik Ehrströms* ton, att bli dess brud.
De tu, som ett, sig sen för hjertat tedde.

Blott alltför timide.

Man var visst lärd. Knappt fanns i österlanden
Ett tungomål, som icke han förstod.
Man sade så. Han hade blott ej mod,
Att lossa tungan från pålagda banden.

Så tvenne gånger gaf han blygt på båten
Den profession, som kunnat blifva hans.
Professorns värf han fullgjort visst med glans,
Men som adjunkt han ville ända stråten.

Ej heller maka slöt han i sin famn,
En syster satt, som matmor, invid härden.
Wallenius var den anspråklöses namn.

När genom lifvet tyst han ändat färden,
Högskolan honom ärfde. Utan larm
Den ädle gick förnöjd så genom verlden.

Stark i sin tro.

För samvetsfriheten hans hjerta slog.
För Gud och fosterland sitt rika snille,
Sitt lif, sin bästa kraft han offra ville.
Att *så* det var, han viste mer än nog.

Vår kyrkolag — se der hans skapelse.
Och i sin vetenskap han storverk gjorde.
Hans fria ord i pressen man försporde;
Ej biskopen, han ansåg, skämde de.

Frans Schaumans verk, uppburna af hans ord,
Det lifliga, det varma och det fasta,
Frukt bringat rikt hans dyra fosterjord.

På hvarje nöd han hann sin skarpblick kasta,
Och snart hans känsla blef för den förspord;
Kort blef hans dag; till dåd han ville hasta.

En österbottning.

En man af folket och en folkets man,
Dess talan förde han med manligt sinne.
Sitt stånd han hade städs i lifligt minne,
Hur än hans värde glans i lifvet vann.

Hans ord var skarpt; snabb var hans tankegång;
Förutan flärd han yttrade sin mening:
Klar blick och handlingskraft i fast förening:
Han ägde dem; han skydde hvarje tvång.

Af österbottningar så *Keto* var
En värdig typ. Ej herrmanér han ägde;
En bondes trygga hållning städs han bar.

Sitt ord han ej på guldvigt alltid lade.
Men städs för det han stod, som ärlig karl.
Det rätta ville han, godt hjerta hade.

En hedersman.

Förläget löje på hans läppar bodde.
Saktmodigt fram sin lefnadsväg han gick.
Blott någon gång man honom skåda fick
Ursinnigt ond, mer än man möjligt trodde.

Kamrat till Runeberg, han blef magister,
Blef skolman först, och sedan kyrkans man;
Gästvänlig, nitisk, trofast själ var han.
Man på hans "knoppar" har ett långt register.

"X. pengar är": han lärde räkna så.
Sjelf han till x ej mammonskärlek hade;
Han ingen lät ohulpen från sig gå.

Uppriktig var han. Med sitt tysta flin,
När engång väl han ordat, blygt han sade:
"*Den* knoppen, gubbar! har jag af — Wallin."

Den gamle byspelmannen.

Hvem trådar dansen i den sena qvällen?
Dess yra buller höres vidt och bredt.
Man tager stegen ut så hårdt, som tätt.
Musikens toner spridas vidt bland tjällen.

Byns ungdom är det. Blinde *Syring* spelar
På sin fiol och blir ej gerna trött.
Fastän om dagen han sin skola skött,
Ej med sig sjelf den gamle gossen kelar.

Skolmästare och musikant tillika,
Ehuru blindfödd, ger han icke tappt;
Hans minneslexor honom aldrig svika.

Katkes och psalmbok minns han i en klunga;
Sin öfverman i boken har han knappt,
Och spelar, åttiårig för de unga.

Måste man tro skalden?

En skald den andre frågte: "Säg dock, vän!
Hvi har på länge du ej strängat lyran?
Du är för ung ännu, att skaldeyran
Dig öfvergåfve! Sluta icke än!"

Den frågade, som var en yngre man
Lät frågarn icke länge bida svaret.
Tillfälligtvis jag stod hos skaldeparet —
"Jag lifvet ej på länge tråkigt fann."

"Du sjunger då"? — "Blott när jag tråkigt har" —
"Din sångmö skall blott ledsnaden förjaga?" —
"Jag henne eljes ej i anspråk tar."

Så skalden. Honom tro må, hvem det vill!
Hvem kunde ledsnaden ej lätt fördraga,
Om man förmådde slå, som *han*, sin drill?

En söndagsmorgon i f. d. Wasa stad.

På söndagsmorgon kyrkans klockor klinga
Med ljuflig klang än öfver härjad stad.
Der stå ej mera byggnadernas rad:
Af lifvets pulsar klappa här nu inga.

Dess mera fridfullt ljuda dessa toner,
På hvilka endast echo gifva svar.
Ibland sig höjer äfven der och hvar
En fogelhymn, så klar, till högre zoner.

Och solen gjuter öfver gamla lunder
Från österns tempelhvalf sitt gyllne bad,
Hvari sig löga ljusets blomsterkunder.

Så stämningsfull sig breder sabbatsfriden,
Med sommarn enad, öfver Wasa stad,
Förr full af lif, en gräsplan nu för tiden. *

---

* Ehuru f. d. Wasa kan sägas vara folktom och sakna allt lif, ljuda dock kyrkklockorna der i söndagsmorgonen, emedan Mustasaari kyrka står der vid sidan af stadsruinerna.

Den trygge.

Trygg var han städs. Det var hans väsens kärna
Att taga äfven värsta saker kallt.
I botten var han hjertligt varm för allt,
Men lät på ytan det ej varsnas gerna.

Trygg var hans gång. Att taga af sig hatten
Det var en svaghet, han ej kunde med.
En trumpen nick till helsning var hans sed.
Allt artigt fjesk och tal, dem gaf han katten.

Han "doktor" skulle bli. Man kunde tycka,
Att han till läkare var allt för tvär.
Men varm och vänfast var hans hand att trycka.

Hans trygga min de sjukas tillit vinna
Man snart dock såg. Han blef för dem så kär.
Men döden skulle honom tidigt hinna. *

---

* Den trygges namn var *Alfred Wacklin*. Då han på serafimerlasarettet i Stockholm praktiserade, bortrycktes han af en farsot, till allmän saknad.

2 TANKEBILDER.

En förlorad dag.

När qvällens dok sig öfver jorden sänker,
Ett stygn af saknad ofta känner jag —
Hur har jag användt denna flydda dag?
Jag ryser, när på tidens vigt jag tänker.

En dag, en dag — hur snabbt på lätta vingar
Flyr han ej från oss, att ej komma mer!
Så ofta man den tanken uttryck ger,
Fast ofta tänkt, han oss ej klokhet bringar.

"Förlorad dag, då intet godt jag gjort;"
Så tänkte en af Romas ädle söner.
Ej mera vacker tanke man försport.

Om kraften till det goda sökte vi
Hos Gud, Han gerna hörde våra böner,
Och ingen dag förlorad skulle bli.

Ej utan gagn.

Gladt våren susar i de kala lindar,
Mössöronprydda björkar stå i rad.
I stora flockar vissna, gamla blad
Kringslungas grymt af vårens yra vindar.

De lefvat ut sin tid; de äro döda:
De äro skuggor af ett lif, som flytt;
Men bäddade omkring sitt hem på nytt,
De, närande, dess växtkraft åter föda.

Ej ens ett vissnadt blad föraktas må.
Det fyllt sin plats i sommarbarnens kedja
Och ockrat med sitt lilla pund också.

Att fylla upp det kall, som Gud oss gett,
Låt dertill ödmjukt oss om krafter bedja:
Då är för oss att dö och glömmas lätt.

Den forskande anden.

Högt upp i skyn och ned i bergets klyfta
Djerft menskoanden ut på forskning går;
Han söker öfverallt det sannas spår;
Vill veta allt, hvart tingens krafter syfta.

Så långt från jorden strålar ingen stjerna,
Att menskan ej dess ban beräkna vill.
Hon veta skall, hur allt har kommit till;
Ej ens hon vid urcellen stannar gerna.

Förnuftet fick hon, för att handla så.
Hon forska bör och söka allt förklara.
En gräns dock finns, hvarvid hon stanna må.

Guds väsens djup, hur vis hon än må vara,
På *blotta tankens väg* hon ej kan nå.
Guds ord, i tro tillspordt, skall derpå svara.

Också en fjäril.

En fjäril flög så lätt på vackra vingar
I sommarmorgonen från kalk till kalk.
Han var så älsklig, denne muntre skalk,
Der kring han kretsade i täta ringar.

Och hvarje blomma stod i stum förväntan
Att af den junkern få en vänlig kyss.
Han glömde ingen vid sin glada kryss.
Från åldrig mö han smög till unga jäntan.

Så flög han kring i muntra morgonstunden,
Tills han, med vingen fäld, till hvila gick,
Och syntes sen ej mer i glada lunden.

Så barndomsfröjden med sin jubelblick
Förljufvar allt. Men ack! den muntra kunden
Blott alltför kort vårt lif beskatta fick.

Ett dödsfall om våren.

När Maj gladt binder sina första kransar
Af blyga sipporna i ängens hår;
När vestanflägten, glad och uppspelt, går
I nejden fram och friskt på insjön dansar;

När sångarskaran sina muntra körer
I gröna skogens salar stämmer opp,
Och mörkret under hela dygnets lopp
Knappt någon timme ljusets välde störer;

Då sluter döden till den sjukes öga,
Som hela vintern plågades och led,
Hvars ande länge längtat till det höga.

När sommarns sol gick upp, hvi gick *hans* ned?
Guds underliga råd vi fatta föga.
Den flydda anden följt flyttfogelns sed.

Olika perlfiske.

Till stranden kom! Vi vilja perlor leta.
På botten af den grumligaste flod
Man finna kan, blott man har tålamod,
Millioner värda stundom, som vi veta.

Vi suttit nu så trägna hela dagen;
Ej en oäkta perla ens vi fått:
Sand, mylla, grus och fuktig äfja blott
Af oss med möda blef i ljuset dragen.

Till häktet kom! Vi vilja leta der
Hos värsta brottslingen, om mer hans sinne
Den minsta grand af Guds beläte bär.

Triumf! Af slagget doldt, der fanns ett minne
Af *älskad mor, hvars sorg hans hjerta tär.*
Guds ande har ett *lifsfrö* än derinne.

För sent.

Det höstdag var. Bland mörka skyar satt
Den kära solen, tittande på jorden.
Hon sörjde visst, att gamla, dyra norden
Nu tycktes vara plundrad, kall och matt.

Jag trädde ut. Jag ville ännu se
I solens sken min lilla kryddgårdstäppa.
Snart skulle vintern icke mera släppa
Min blick ens fram till kära växterne.

De flesta vissnat. Men en liten än
Med hjeltemod utstått ojemna striden;
En enkel blomma prydde orörd den.

Sen det jag såg, *en* dag blott var förliden.
Jag nalkas dit — hon dött, min sista vän —
Hur ofta har jag ej försinkat tiden!

Barndomsengeln.

Kom, käre, kom! Låt mig ej längre bida,
Långt ner i vester solen sjunkit ren.
I klara aftonsolens glada sken
Än vill jag se ditt anlete, det blida."

Så talar på sin dödsbädd matt den gamla,
Men ögonen hon jemnt tillslutna har.
Allt, hvad hon kärt i lifvet eger qvar,
Det hastar att kring bädden sig församla.

Hvem menar hon? Hvem kan den saken tyda?
I stilla yrsel talar hon visst så.
Hvem hennes ömma maningsord skall lyda?

Nej! barndomsengeln gälla dessa orden.
Den engång sedda vill hon skåda få,
Att i dess sällskap sväfva bort från jorden.

Anm. Stycket grundar sig på en sägen om ett fruntimmer, som, räddadt i barndomsåren, vid ett fall från öfra våningen af ett hus, af en okänd yngling, som mottog barnet i sina armar, såg denne engång senare stå vid hennes mans dödsbädd, hvarefter hon hyste en liflig öfvertygelse, att få se samma uppenbarelse vid sin egen dödsbädd. Fruntimret var hemma från södra Österbotten.

Medan dagen är . . . . . .

Kom, sätt dig ned på denna gröna tufva
Och andas in de väna blomstrens doft!
Än solen strålfull dväljs i högan loft.
Det qvällas icke än, min hvita dufva".

"Ej kan jag dröja, hem jag måsta hasta,
Tag mot min hand till afsked, älskade!
Bäst är att skiljas, medan än vi se
Sin glans från fästets höjd ned solen kasta."

Hon hade rätt. Så länge lifvet äger
Högt värde än, hur skönt att lemna få
Det dyra bort, när guld än upp det väger.

I ålderns sena qväll, när doften svunnit
Från lifvets rosor, lemnar man ej då
En krets, som grundligt man uttråka hunnit?

Också ett ordstäf.

Ro upp i viken, mellan alar sluten!
I dag vi vilja kasta näten der.
Kanske skall skörden löna vårt besvär.
Det gäller att försöka oförtruten." —

"I sådan liten vik, der ej ens vågen
Blir hemsökt af en oförvägen vind,
Får sjelfva gäddan stirra sig till blind,
Förrän hon ser ett rof, som kittlar hågen."

Man ror till viken. Nätet ut man kastar.
Det drages upp. Man vill ej lyftad få
I båten all den fisk, som det belastar.

"Ju lugnare ett vatten är, dess mera
Gå fiskar der" – ett ordspråk säger så –
I hopp kanske, att *nät* ej der genera.

Troshjelten.

Se faran an med oförskräckta blickar,
När hon på pligtens vägar möter dig!
Förgäfves bugtar sig den feges stig;
Han nås dock af den pil, som straffet skickar.

Se faran an, men glöm dock ej tillika
Att anförtro dig i Guds fadershand.
Din kraft är ringa. Invid bråddjupsrand
Skall Hans begärda hjelp ej från dig vika.

Den ädle *Gustaf Adolfs* storhet var,
Att trygga sig vid Gud i alla strider.
Som han, ej mången hjelte segrat har.

Hvad mer, om otron från hans minne vill
Troshjeltens glans borttaga, hvad det lider.
Den äran hör hans namn odödligt till.

Blott endels. 1 Cor. 13: 19.

Lyft blicken upp! Der blickar mellan skyar
En stjerna fram, så mild och underbar;
Än mera matt, än åter mera klar,
Sitt ljus hon skymmer än och än förnyar.

Hon blinkar, tyckes det, men är en villa,
Som har sin källa i vårt öga blott.
En blink af ljus — det är vårt ögas lott,
Att hälften af det härliga förspilla.

I *ordets* ljus, när i dess glans vi se,
Hur mycket svinner ej för andens öga
Af sanningsstrålar, som deri sig te!

Vi se blott endels, endels vi förstå;
Men ha vi blicken städs fäst mot det höga,
Engång vi stjernans *fullhet* skåda få.

Salomos ordspråk 25 : 11.

Det *rätta* ordet — säll den, som det finner
Och i *rätt* stund begagnar sig deraf!
Åt honom himlen bästa vishet gaf;
Med rätta hedersnamn af vis han vinner.

Det rätta ordet gör på strid en ända,
Det stiftar frid, det sätter bröst i brand,
Ger döden lif, det lyckliggör ett land.
Det kan allt ondt i godt allsmäktigt vända.

"Ett gyllne äpple uti silfverskålar"
Den visaste bland furstar kallar det;
Och ej för starkt dess värde så han målar.

Det rätta ordet känner Gud allena.
Men stundom Han det ock att nyttjas gett
Åt dem, som ödmjukt sökt Hans vilja tjena.

Barnens englar.

Såg engeln du? I tidig morgontimma —
Just österns port för solen öppnat sig —
En späd gestalt, så ljus, så älskelig,
I luften tycktes höjas upp och glimma.

Han vingar bar. Men innan dödligt öga
Gestaltens skimmer fånga hunnit har,
Han hastade mer snabb än tanken far,
Att veckla sig i manteln af det höga.

Var det en engel? Der i grannens hus
Just vid den timmen — fick jag sen förnimma —
Ett barnaöga slöts för dagens ljus.

Men barnens englar sväfva upp och ned,
Än till ett skydd i lifvets morgontimma,
Än till att bära dem till hemmet med.

Den svåra stafningskonsten.

God innanläsning och dertill förmåga
I egna ord, att göra redo för
Det, som man läst* — just detta kunnas bör,
Om pilt till statens skolor skall sig våga.

Skolordningen det fordrar och med rätta,
Ty funnes icke denna trygga grund,
Hvad skolan byggde upp, i hvarje stund
Lopp fara att "i vädret benen sätta".

I *lifvets skola*, ack, hur annorlunda!
Der allt till lifvets slut vi hålla på
Att stafva och dess ABC begrunda.

När slutes till de flestas blick i döden,
Med gåtan olöst de ur tiden gå.
Att flitigt stafva hafva vi af nöden.

* Se S. O. § 21, mom. 2

Skyns kamp med solen.

Mörk stod han der. Han kämpat hela dagen
Att gömma få den glada solens glans.
Han öfver hela fästet trådat dans,
Men ständigt dock ur brädet blifvit slagen.

Han bredt sig ut; han sökt sin mantel samla
I tjocka veck; mot solen styrt sin färd,
För att Guds härliga och sköna verld
Må midt på dagen blind i mörkret famla.

Nu solen sjunkit lugn i vester neder.
Den mörka skyn, som målet icke nått,
Ut öfver aftonrodnaden sig breder.

I andens verld, ack! ofta mörkret lyckas
Fördölja glansen af allt sannt och godt.
Till sist af ljus skall *evigt* dock hon smyckas.

3. SKILDRINGAR UR LIFVET.

På räkenskapens dag.

Såg honom du? En sorglig syn det var —
Han satt nedhukad der på krogens trappa.
I tårar skrek ett barn: "Kom, kära pappa!
Så kallt, så kallt din stackars Anna har."

Förgäfves söker han att stiga opp,
Och på sitt stackars barn han hotar falla.
Den lillas ångestrop dit menskor kalla,
Som lyfta fåfängt upp den fallnes kropp.

Han mumlar dunkla ord. Sen fäller han
Det tunga hufvudet och flydt är lifvet.
Det faderlösa barnet bortbär man.

Hvart menskolif, i rusets afgrund släckt,
Skall kräfvas ut, i domens bok uppskrifvet,
Af dem, som bägaren åt lasten räckt.

Sjömansgossen.

När höga vågor friskt på hafvet gunga,
Och starkt det braka hörs i skutans mäster,
Han då på seglen glada blickar fäster,
Och börjar hurtigt muntra visor sjunga.

Från späda år han tumlat om på hafven,
Mer än på land han är på böljan hemma.
Han lyssnat undrande till stormens stämma;
Sett mången sjunka ned i salta grafven.

En sjömansgosse så, på fädrens bana,
Städs framgår tryggt, han rädes ingen fara,
Dit hurtig håg och pligtens känsla mana.

"Hvar kan mer trygg," så säger han, "man vara
Än under sjömansbussens sturska fana
Och under stjernehimlens sken, det klara."

Om vintern.

Det vinter är. I rimfrost klädd står lunden,
Snöns hvita täcke köldens offer döljer.
Ej vågen klagande sin klippa sköljer,
I isens blanka rustning är hon bunden.

I stjernklar natt, när bleka månens strålar
Upplysa vägen, muntra bjellror klinga,
På isens banor snabba hästar springa,
Mot hemmet, som i ljusglans månen målar;

Så friskt det är. Hvar äkta son af norden
Om hjertat varm, skall sorgerna fördrifva
Och högre skatta dyra fosterjorden.

"Nu tumlen glada i er hembyggds drifva!"
Som skolpilt hörde jag de maningsorden.
Och sämre råd kan man de unga gifva.

En förlorad förmåga.

När gubben hade "några under västen",
Han riktigt upplagd var att väldigt skryta,
Bar mycken stolthet under ödmjuk yta;
"Beskedlig slarf" han kallades för resten.

"Döm aldrig, herre, hunden efter håren;
Som gymnasist jag kunde så predika
Att alla käringar begynte skrika
Och våndas, som dem genast vinkat båren.

Från början och till slut i ett de tjöto.
Också studerade jag först på — presten.
Men guldets källor snart för mig sig slöto.

Då tog jag, som min gamle far, till — lästen.
Till bränvinsglaset många markkor flöto.
Den sista *pliggen* ger mig visst den pesten."

Ett lyckligt ändadt missförstånd.

Vid elfvens strand, i svala aftonstunden,
Han stilla satt, med metspö i sin hand.
Ej långt ifrån, en blomsterkrans *hon* band,
Och trastens sång melodisk ljöd i lunden.

Det var så tyst för öfrigt. · Fiskarn tycktes
Knappt veta af det metspö, som han höll;
Och tärnan, som i tankar jemt förföll,
Behöll ej blomman, som från roten rycktes.

Så gick en stund. Då störtar han från stranden
Och utan krus han slänger bort sist spö,
Hos tärnan står han, griper mjuka handen.

"Blif min, Sofi! Låt missförståndet slutas!" —
"O Alfred!" stammar blott förvirrad mö.
Röd flammar kind, som mot hans skuldra lutas.

Den mållösa färden.

Den lilla jullen dansar öfver vågen,
Och sommarfläktar smeka rosig kind,
Men blicken jagar kring, som jagad hind,
Hvad har den unga tärnan der i hågen?

Hon spejar, spejar öfver lilla fjärden,
Der hon i medvind liten julle styr,
Hvar hon må hamna, det ej henne bryr;
Hon har ej mål, det synes klart, för färden.

Har hon ej mål? Tror gossen äfven det,
Som rörs orolig der på andra stranden,
Dit denna vind kan föra jullen lätt?

Hvem känner det? Se, hur hon tveksam är,
När ungersven åt henne bjuder handen
Vid uppnådd strand. Var hon väl *väntad* der?

Hvarför hon lyssnar.

I högsta trädets grenar sitter trasten
Och sjunger om sin kärleks sommardröm.
Den sången ljuder fängslande och öm.
Och — flickan gör ett uppehåll med — qvasten.

I skogens grannskap står den lilla stuga,
Invid hvars dörr hon marken sopar ren.
Hör första gången hon en trast? Än sen!
Kanske hon endast jagar bort en fluga.

Hon *lyssnar* dock. Allt från sin barndomsår
Hon redan hört i skogen trasten sjunga,
Men först i dag hon sången rätt förstår.

Ty först i dag hon lärde Eros' makt.
Derom till henne hviskat älskad tunga.
Nu tolkar trasten det, *han* henne sagt.

Den gamle i vrån.

I bortskymd vrå, dit inga strålar hitta,
Hvarhelst på himlen väna solen står,
Man skåda kan, om man blott nära går,
En gammal qvinna helt orörlig sitta.

Är hon väl blind? Nej hennes ögon blicka
Så spöklikt framför sig. Men om de se
Den kommande, besked kan ingen ge.
De tyckas dock så vilda blickar skicka.

Så har hon suttit under långa år,
Orörlig, grubblande och skygg för dagen,
Och henne röra ingenting förmår.

En dag hon såg af några våldets män
Sin stuga plundrad, mannen ihjälslagen,
Hon talets gåfva ej begagnat sen.

Hvad den gamle dock kan.

Nu åter vår, men ack! hur annorlunda",
Än i min barndoms yra, glada dar.
Jag af de flydda har blott minnen qvar;
För lifvets lek den gamles ögon blunda.

Ett ser han dock: han hos den ystra våren
Ser samma lefnadsfriskhets öfvermod,
Som raskt pulserar i den unges blod
Och fruktbargör så leendet som tåren.

Han hjertan vinner, som han vinner land.
Och för hans välde måste allt sig böja;
Han sprider lif med städse öppen hand.

Hvad mer, om gubben ej kan vara med
I barndomsleken! Han kan hjertat höja
I lof till Gud, som sände våren ned.

Den första ångbåten.

Ett skott, ett skott! Strax unga, gamla hasta
Till stranden ned. Från sjön det ljudet kom.
Hvi fjeskar man dit ned? Hvad är det om?
Gif vänligt svar, om du har tid att rasta.

"En ångbåt kommer" — " Är det hela saken?
Har man här icke förr en ångbåt sett?
Jag fruktar, att man mistat har sitt vett.
På annan ort jag aldrig skådat maken".

Det är den *första* ångbåten i år.
Hurra! Hurra! från stranden jublet ljuder.
Snart flaggbeprydd vid bryggan båten står.

Isbandet bröts. Nu fria vågor gå.
Man sommaren välkommen åter bjuder.
Skall nordens son ej jubla hänryckt då?

En folktro.

I vänners krets du nöjd och fryntlig sitter,
Gladt lyssnande till deras yra skämt,
Har kanske äfven in i sången stämt,
Ditt bröst af varma känslors glädje spritter.

Så godt och varmt det kännes der i salen,
Och din välmåga på sin höjdpunkt står.
Du känner, huru du förträffligt mår,
Långt skild från sorgen, sjukdomen och qvalen.

Då — midt i glädjen i ett ögonblick
En *rysning* genomilar kall ditt hjerta.
Det är, som om en iskall dusch du fick.

Hvad månne åt din rysning upphof gaf?
Så folktron tyder denna stund af smärta:
En *menskofot just trampat på din graf.*

Det sofvande barnet.

Sakta, vän! ack, låt oss nalkas sakta;
Der i gräset hvilar nu den lilla.
Solen sjunkit ned, och allt är stilla.
Stanna, låt oss barnet nu betrakta!

Hufvudet mot tufvan; runda kinden
Stöder under sömnen lilla handen.
Mildt ur röda läppar smyger anden
Fram och blandar sig med aftonvinden.

Men ett löje spelar gladt kring munnen.
Drömmen tycks en ohörd saga stamma.
Nu — till kindens grop är skalken hunnen.

Tyst! hon hviskar något i det samma —
Nu är löjets nyckel redan funnen —
Skälmskt hon hviskat: "kyss mig, söta Mamma!"

4. UR NATURENS LIF.

"Bellum omnium inter omnes".

Hvems är den skugga, som på vikens spegel
Så plötsligt sväfvar af och an i hast?
I hvar sekund hon flyger utan rast
Från plats till plats, med alltid spända segel.

Fiskmåsens är det, som på hvita vingar
Utöfver viken seglar af och an.
Nu slår han ned, och bytet, som han vann,
Han medför, när han åter upp sig svingar.

På rof, på rof! Det är behofvets lag,
Tillvarons kamp, af sjelfviskheten buren,
Från första suck till sista andedrag.

Men detta allas krig med alla här
Förhärjar ej det sköna i naturen.
Den medvetslösa stundens hug det är.

Den omtänksamma svalan.

Tyst hvilar byn. På österns lägsta rand
Ett rosenskimmer kan man redan ana.
I vester bleknat aftonrodnans bana;
Än täcker nattens slöja sjö och land.

Nyss tuppen gol. Han känner nog sin stund.
Det utan tvifvel är på morgonsidan,
Fast dagens drott ej blottat svärd ur slidan.
Naturen njuter än sin morgonblund.

Jag går till fönstret. Se, ur svalans bo
Yrvaken husfrun tittar ut i verlden.
Hvad ser hon efter, grubblande, mån tro?

Hvad menar tuppen? — Hör det svar, han gol:
"Hon pröfvar vädret, om i dag på färden
Hon nödgas frukta nedblött få sin kjol."

Skogens allvar.

Det hörs ett stilla brus i skogens sal.
Orörd likväl står insjöns klara spegel,
Och vinden längesedan gigat segel
På bergets rygg, som ned i lågländ dal.

Hvad vållar bruset? Månne vinden bor
I skogens djup? Och när han nu är hemma,
Han sakta öfvar in i qväll den stämma,
Som han i morgon sjunga skall i kör?

Hvem känner allt, som gömmes i en skog?
Mig går hans allvar alltid djupt till sinne.
Hvem såg väl nånsin, att han barnsligt log?

Allvarligt djup hans min beständigt är.
Och höga tankar bo helt visst derinne.
Ett muntert skratt behagar mig ej *der*.

Sommarlängtan.

När det blir sommar", tänker insjöns våg,
Som fängslad ligger under isens boja,
"Hvad man skall tumla sig, med stranden skoja
Och ställa till så muntra vikingståg."

"När det blir sommar . . . ." tänker vestanvind,
Som sitter fängslad, medan nordan ryter,
"Hvad rosen skall bli säll och glad och nyter,
När kyss på kyss jag gifva vill dess kind."

"När det blir sommar . . . ." jublar pilten glad,
Som vintern innestängt, "skall hela dagen
Jag svärma munter kring i land och stad."

"När det blir sommar . . . ." tänker stilla jag,
"Från jordens vinterdvala är jag tagen
Till hoppet om en *evig sommardag*."

Morgonkonserten.

I tidig morgonstund, då foglar sjunga,
Jag öppnar fönstret till mitt lilla rum.
Och lyss af hjertans lust, sjelf tyst och stum,
Hur sång stäms upp af gamla och af unga.

Hvem *skolat* dem, det känner blott vår Herre,
Men från Italien kommer mången visst.
En driller slår der duktigt på en qvist.
Men "tremulerar" icke alls, dess värre!

En dålig skola skulle kanske "Bis"
Hos stackars sångarn skonlöst kriticera;
Men på sin sak han tyckes vara viss.

Och alla, alla, ur ett sorgfritt bröst,
Strö sångens perlor. Kan man fordra mera?
Åtminstone är hvar och en — vid röst.

Håll pelsen på!

Hvad menniskan, det våpet, nu är yster!
I malessens hon sina vinterplagg
Inlägger ren. Af snö än kommer slagg,
Det säger mig min liktorn, kära syster!"

Så till sin granne säger misstress Kråka,
Och som hon väntat, grannfrun ger till svar:
"I alla tider fåvitsk menskan var
Och skall i ogjordt väder alltid bråka.

Hvad vet väl hon, när vintern tager slut,
Som sitter vintern om i rökigt näste
Och knappast vågar sticka näsan ut?

Det är just lagom, att hon snufva får,
När snö än faller ned från himlens fäste;
Ty märk: *Kråknedanet* än återstår."

En konsert i skogen.

En *folkkonsert* det var, och många hundra
Artister togo lifligt del i den;
Man kunde känna mången lätt igen,
Att klandra en del, andra att beundra.

Som overtyr först spelte *Fröknar Siska*
En quatre mains, ensemblen var rätt god.
Sen tog en *mes*, märkvärdigt nog, sig mod,
Att pianissimo en sång framhviska.

Ett melankoliskt solo gaf sen *Göken*.
Så kom en kör. Den blef ej riktigt slut,
Sångledaren -- så hviskats — var "på röken".

Skrattarian sjöng sedan Madame *Skata*
Med stor furore, men hon blef hyssjad ut
Af Korparne, som muntra stumpar hata.

Den gamla sången, alltid ny.

I skyn slår lärkan, våren kommer åter":
Den gamla sången, hvarje gång dock ny,
När tonerna upp emot fästet fly,
Af namnlös känsla hjertat vidgas låter.

Hur gamla än vi blifva, kära våren
Ej mister dock för hjertat sitt behag.
Det slår med frigjord bölja högre slag
Och glömmer vid en majsång tunga åren.

"Som majdag skön, som solen varm" en gång
Var ock den gamle. När så vårsol tändes
I nordisk bygd, han minns sin ungdoms sång.

Vid tidig morgonsol, när lärkan slår,
Till flydda vårar ljuft hans hågkomst vändes,
Han njuter dem i nya slägtens vår.

Återkomna hyresgäster.

Ja, det är *hon*, det är vår gamla svala,
Hon blifvit något magrare på färden.
För den, som genomtraskat halfva verlden,
Bli proportionerna visst något smala.

Hon är så hemmastadd. Till takets ränna
Bums-basibus sin kosa styr den kloka.
Hon gamla boet börjar eftersnoka,
Och tycks hvar perta der på taket känna.

Sen qvittrar hon en stump. Jag kan väl tänka,
Att det en helsningsaria skall vara —
Hon må väl aldrig hafva blifvit — enka?

Vassera-tri! dermed är ingen fara.
Der hanen ses till boet flygten länka —
Raskt flytten in. Respassen äro klara.

Den första flugan.

Hon surrade. — Det var den första flugan,
Som sökte sångarplats hos mig på våren.
Man blir mot flugor tolerant med åren,
Blott de sig ej på oss för näsvist truga.

Hon flög omkring sig krånande med kroppen.
Kanske af gammalt voro vi bekanta.
Hon sökte spela visst den intressanta,
När hon, ty värr, föll rakt i kaffekoppen.

Jag henne genast hjelpte på det torra,
Men illa bränd hon kämpade med döden.
Med nål jag måste henne genomborra.

Så slöt den första flugan sina öden.
Mot slumpens dråpslag hjelper ej att knorra.
Att sörja flugor — är väl det af nöden?

En förstörd tafla.

Der ligger nu den vackra ängen slagen.
Ej mera blommorna, de väna, stå
Med blicken lyftad upp mot himlen blå;
Den hvassa lian härjat grymt behagen.

De ligga nu enhvar uppå den tufva,
Som stängeln bar. Men upp mot himlens loft,
Från dem uppstiger mången härlig doft,
Att hela nejden än en gång förljufva.

Klok nyttan vill, att täcka blommor fälla
Man skall till mat åt mindre täcka kor,
Som med sin mjölk undfägna barnen snälla.

Fåviskt för visso och en dumhet stor
Är att om ideala makter gnälla
Här i den verld, der *realismen* bor.

Längtan till landsbygden.

Från stadens larm, när sommarvindar leka,
Jag längtar till mitt lilla sommarbo,
Som gömmes i landsbygdens stilla ro,
Der skogens sus mitt öra älskar smeka.

Långt skönare väl äro stadens parker,
Der lifvet gifver mycket mer att se,
Men solens strålar tyckas klarare
Nedskina öfver karga bygdens marker.

Den mjuka mossan invid furans stam
Så vänligt sig mot trötta vandrarn sträcker,
När moget bär der invid tittar fram.

Skogskällans vatten härligt törsten släcker.
Allmogebarnens stoj och munta glam
Till lif en här af döda tankar väcker.

Vinterns reträtt.

Det blir för hett. Man kolar af i pesten;
Sist i den sjukan rycktes bort min bror;
Och hela slägten eljes, som jag tror,
Fått sätta lifvet till i den för resten."

Så talte vintern, sneglande på solen.
"Han är för näsvis, munsjör Eldbrand der.
I längden detta sig alls icke bär.
Jag snör min rensel till och far till polen."

I fjorton dar han ännu gör försök
Att härda ut. Det tar på ambitionen
Att låta väldet så gå upp i rök.

Men sen han stiger långsamt ned från tronen,
Och sadlar egenhändigt sina ök,
Samt kör i sporrsträck af till — kalla zonen.

Björken med mössöron.

Ungbjörken står med qvistar knoppbeprydda,
Så undrande, hvad af den blifva skall.
Hon naken stått, när vintern var så kall:
För död af köld hon knappt sig kunnat skydda.

"Skall det bli kläder af, när solen blifver
För hvarje dag mer het?" Hon frågar så.
"Om sommaren jag kunde naken stå;
Men nöjd jag tager, hvad mig himlen gifver."

Och *kläder blef det.* I sin gröna skrud
Snart hvarje qvist på hvita björken prålar.
Hon står der ödmjuk, som en blygsam brud.

Och solen, som i guld fantastiskt målar,
När från dess topp hörs fogelsångens ljud,
Estraden pryder upp med sina strålar.

Almanackan ljuger.

"En ryslig dag", så puttrar liten Siska,
Som söker i en buske något skygd.
"Jag är för klent för sådant väder bygd,
När snö och storm en inpå kroppen piska".

"För min del," yttrar vresigt madame Skata,
"Misstänker jag, att gamla stilen är
Den rättare. Till fjells den nya bär.
En maj, som denna, kan jag riktigt hata."

"Madame har rätt. Jag, som en gammal man,
Kan säga er, att almanackan ljuger
I detta land långt mer än tålas kan."

Herr Korps var talet. Och det blef dervid.
För honom intet *nytt* det minsta duger.
Han gillar blott sin "gamla, goda tid".

Solen åter.

Ur brustna moln framträder solen åter,
Sen himlen, dagen lång, var molnbetäckt.
Naturen, ur sin dystra stämning väckt,
En lifvets sprittning åter se oss låter.

Fram ur asylen titta fogeln vågar
Och gör försök med en och annan drill,
Att undersöka, hur det må stå till
Med instrumentet, innan fram han tågar.

Hos grannen gol helt nyss den stolta tuppen
Ett notabene visst åt sin seralj,
Ty kackelsvaret genljöd strax från gruppen.

Du, kära sol! den största potentaten
På himlen är du visst. I din detalj
Visst "gör du rätt för mycket mer än maten".

Drifvan i Maj.

Så hvit hon låg ej långt från ränstenskanten.
Hon hade makat sig så nära den
Och skulle säkert krupit närmre än,
Men slapp, den stackarn, icke ned för branten.

Tyst för sig sjelf hon tycktes harmsen säga:
Att som till ett spektakel ligga här
Den skammen dock för mycket för mig är.
Hur att den slippa skall jag gå till väga?

Fixera börjar solen nu den lilla.
Än mer hon bleknar; brister ut i gråt.
I rännsten hennes strida tårar trilla.

Allt mindre, mindre ses den stackarn blifva.
Der nyss hon låg, nu marken blott är våt.
Så slapp sin skam majvinterns sista drifva.

En apropos afsatt herre.

Det var *hans* tur, det kunde ej bestridas.
Tolf timmar redan dagen rullat om.
"Städs gaf han vika, när hans motpart kom.
Hur skulle eljes nånsin man förlikas?"

Förargad natten röt: "*Pereat* solen!
Gif dig i väg; *min* halfva kommer nu.
När den är slut, får återkomma du.
Jag med mitt norrsken vill brodera polen."

"Nej, vänta litet", svarar ystra dagen,
"Min kära bror, du känner ej din tid,
Midsommarsolens timma är nu slagen.

Jag herskar *dygnet om.* Här upp i norden
Den nycken solen har; det blir dervid.
För grymt du eljes nog beherskar norden".

En ungdomens förledare.

Och gossen sitter vid den lärda boken,
Men fogeln qvittrar muntert på sin qvist.
Än kölden råder. Fast han lider brist,
Glad morgonsång han drillar dock, den token.

På *lego* hvilar gossens ena öga;
Det andra tittar genom fönstret ut. —
Fy skam! Han slungar sin *Brunér* i knut
Och ilar ut med steg, visst icke tröga.

Hvad skall magistern säga? I en knut
Den late pilten får visst stå och skämmas;
Ty *lege*! * heter det förutan prut.

Men *våren* dock den största skulden har.
Hans färd till norden borde rättsligt hämmas.
Han ungdomens förledare städs var.

---

* = *läs!*

Ett giltigt skäl.

I takets röste svalan byggt sitt bo;
Hon är bestyrsam der, tills qvällen skymmer.
Hvad henne nu må vålla så bekymmer,
Jag känner ej, men brist har hon på ro.

Hon qvittrar föga. Är hon ej vid röst?
Nyss näbben stack hon in i fuktig tufva.
Kanske hon ådrog sig en tråkig snufva
Och sköter om nu sitt förkylda bröst.

Jag vill se åt — Ack, darra icke så,
Du, kära svala! — Nog jag saken fattar.
Hon har fått ägg, som nu hon rufvar på.

När moderspligten med sitt allvar når
Till hjertats djup, hon tiden så beskattar,
Att rum för lek och sång den mer ej får.

5. UDDLÖSA LÖJEN.

Tobaken, ett långsamt dödande gift.

Han liten var, men älskade att sitta
Med väldig pipa uti munnen jemt.
Hans sport i rökning var visst icke skämt.
Ur sina rökmoln knappt han kunde titta.

Af Geflevapen doftade gemaken
I gubbens hus. Det sväfvade en sky
Af tobaksrök, som aldrig ville fly,
Hur än det vädrats, der städs under taken.

Han gammal var, ren öfver sjutti år
Och blossat på allt sedan "*anno* åtta";
Långt lif, det tycks, ej tobaken försmår. *

Hans kära hälft, som ren guldbröllop haft
Med "tobaksfrassen", kär höll utan måtta
"Rökgubben" sin, hans pipa, pung och skaft.

* Undantag upphäfver ej regeln, att tobaken i allmänhet förkortar lifvet, säga läkarena.

Öfvervunnen fördom.

Gamla mamma är så rädd för staden,
Hon, som stilla bor i djupan skog.
När jag med min man till Wasa drog,
Olycksfall hon spådde, långa raden.

Ålderdomen är så skrockfull ständigt.
Lilla fogel, hvarför byggde du ....
Vid min vagga sjöng hon städse. Nu
Finna vi de gamlas skrock eländigt.

Visst i staden är det ständigt stoj,
Men på landet är ock oron vaken;
Äfven der man fruktar menskors skoj.

Men *tillvarons kamp* är hufvudsaken.
Fordom fogeln var så rädd och loj.
Vi för fädrens skogslif mistat smaken.

En ungdom, som följer med sin tid.

Af barnet blifvit man", så lyda orden.
I förtid bli det, önskar mången pilt.
Åt skäggets odling egnar han sig skildt.
Med skägg på läppen är han man ju vorden.

Mustacher, fort mustacher! I hans hjerta
Den önskan är för visso A och O.
Om slika på hans läpp blott ville gro,
De finge vara svarta, röda, bjerta.

Helt oförmodadt såg jag häromdagen
En *skugga till ett fjun* djerft skjuta opp
Och hos tolfårig pilt bemanna dragen.

Den synen slog med häpnad först mitt sinne.
Men sedan rann i hågen mig en – "knopp":
Tidsenligt blott! Gräsmånaden är inne. *

* Den häpnadsvärde synen frapperade mig i April 1883.

Också en reskamrat.

Byns grind stod öppen. Genom den vi foro
Med liflig fart. Då skriker någon till.
Det tyckes, att han oss an ropa vill,
Liksom vi just i samma sällskap voro.

Vi hörde skriket. För att öka farten
Fick hästen sig en snärt, men upp oss hann
Den nye reskamraten. Honom fann
Jag mindre tungrodd än jag trott om arten.

Han följde jemnt. Vi mötte resande,
Och alla hade obeskrifligt roligt,
Att i vårt följe reskamraten se.

Ej hjelpte stryk. I magert spel god min
Att hålla, vi ansträngde oss otroligt.
Först nästa grind oss skiljde från vårt — svin.

Stora ord och . . . . . .

Karl var en goddagspilt. Hans kära mamma
Lät Kalles vilja råda städs i allt.
Det skulle gå, som gulle Karl befalt.
Karl och hans mamma ville städs det samma.

Men pappa icke. Nå! en gång det hände,
När pappas vilja kom med Karls i krig,
Att Karl strax hotade att skjuta sig.
Förtviflad mamma in till pappa rände.

Lugnt kallar pappa då sin Kalle in:
"Jag hör, du ärnar skjuta dig. Till saken!
Du har ej bössa, men får låna min."

Bort pappa går. Du ryser visst, min vän?
Men Kalle? Aldrig hörde du väl maken?
Den samme Kalle — ja — han *lefver än.*

Också en jägare.

X. var en väldig Nimrod, som man sade.
Hur många harar stupat för hans skott,
Ej kunde räknas, kunde *undras* blott.
På jagt han städs en riktig bondtur hade.

Och så frikostig sen! Han haren sände,
När han från jagten kom, till någon vän.
Förstås, att han, på middag bjuden sen,
På qvällen hem en smula vänsäll lände.

Fru Y. en hare fick till skänks en dag,
Nyss skjuten af Herr X., som budet sade.
Han bjöds att spisa den i godt gelag.

Vår X. kom nyter. Haren kom också —
Som vanligt, af en skytt han *köpt* den hade —
Herr Y. skar före: *rutten stek!* Tablå!

Är han icke täck?

Hur täck han är der i sin hvita drägt!
Hur glädtigt springer icke kring den lilla.
Nu skriker han! Visst gjorde han sig illa,
När nyss mot grinden fram han lopp så käckt.

Behaglig rösten man ej kalla kan;
Och om man munnen under granskning tager,
Man har visst svårt, att kalla honom fager.
Och ögat sen? Nåja, det går väl an.

Men näsan, han är ful förutan prut.
Ej fötterna ens äro riktigt nätta.
Hvar lem för sig ej vacker är, till slut.

Täckt är likväl det hela på sitt vis,
Det hoppas jag och påstår det med rätta;
Ty föremålet är en — *liten gris.*

En mästare i sin konst.

Hvad han var stor i konsten att berätta!
För min del jag ej nånsin hörde maken.
Så underbart, som han förgylde saken,
Hon måste en och hvar i häpnad sätta.

Man visste, att alltsammans var en — smörja
Från början och till slutet icke sällan.
Men mer än gerna gick man dock i fällan,
Och önskade blott, att han ville börja.

Af dem, som prata jemnt, visst många ljuga;
Men ej med smak förmå det alla göra.
Så till berättare de föga duga.

På *honom* lönte sig att ständigt höra.
Han var en mästare bland dessa sluga,
Som kunna gråstensblock till tårar röra.

En folkskoleungdoms framtidsplaner.

Skall *prest* jag bli? Lätt är det att predika,
Om man en god postilla köper blott.
Och hela verlden prisar prestens lott,
Att feta pastoraten efterfika.

Kanske jag *länsman* blir? Att tukta bönder,
Dem lära veta hut, är trefligt visst.
Och som jag tror, ej lider länsman brist.
Han samlar mark på mark, fast en i sönder.

Men *domare*, det är ändock det bästa;
Ty sjelfva *nämdeman* får veta hut,
Vill han med domaren handkafvel fresta.

Vår nämdeman i fjor gaf mig en — stut.
Jag honom fråga skall: "Ho är min nästa?"
Blott jag från skolan engång slipper ut.

Blomstervalet.

Bland Floras täcka barn han valde fem",
När kring han gick i skogen häromdagen.
Till dem han kände sig så mäktigt dragen,
Att han beslöt dem alla "släpa" hem.

Pro primo malört att i bränvin dränka,
Ty "malörtsbränvin skydda kan mot pest".
Och sen *konvalje*, ty slikt bränvin bäst
Lär bota "magens rötmånsqval" kantänka.

Pro tertio kummin, skydd mot hjerteqval,
Att notabene det i bränvin dricka.
Pro quarto gråbo, "emot dynt och mal".

Och som hans hälft var en "hjertnupen flicka",
En blyg Linnea blef hans femte val.
På köpet göms en "tallstrunt" i hans ficka.

Huru han gjorde sitt val.

Den bästa af dem alla var dock *Lisen*.
En praktväxt *Bertha* var af utmärkt slag.
Rik *Jenny* var på hundra små behag;
Bland arbetsbin var *Theodora* visen.

Stolt *Nora* hade nobla liaisonger.
Men *Märtha* hade ädlaste "facon".
Natalia kände bäst den goda ton.
Helène var kär djupt i hans polisonger.

Med med allt detta var den bästa *Lisen*,
Fast litet skefögd, *gammal*, hu! och — krum;
Ty utan barlast dref hans börs för brisen.

Om hennes penningar han hade hum.
Bland kräk han skattat städs högst penninggrisen.
För andra vyer hade han ej rum.

Huru hon gjorde sitt val.

Så rask och stolt är *Bruno* till att skåda.
Och *Axel* har så gentlemanlikt skick.
Ernst grace kan lägga i sin minsta nick,
Karls blick försätter hjertan strax i våda.

Frans älskat mig ren, som sjuårig flicka,
Och *Max*, han fick min aldraförsta kyss.
Sin rika tante ju *Adolf* ärfde nyss,
Men "sköna" *Hugo*, säges det, skall dricka.

Jag *Magnus* tar, så snart han anbud gör,
Som eldig kavaljer charmant han för sig,
I dans gudomligt. Hur sin dam han för!!

I sämre sällskaper, det sägs, han rör sig.
Att han sig ändrar, det *jag* verka bör.
En hustru *kan* det, om hon vackert snör sig.

Nobelt föredöme.

Styf herreman han var, den granngårdstuppen,
Och sina hönor höll han strängt i styr,
Till kroppen var han visst ett litet pyr,
Men gick så stolt i spetsen städs för gruppen.

Jag sade: var, ty plötsligt häromdagen
Vår granne kom från staden hem och bar
Då i sin korg en utländsk tupp, så rar.
Den gamle då blef snart ur brädet slagen.

Han vandrar nu på blygsamt afstånd blott
Och småler icke ens emot en höna.
Så *resigneradt* tager han sin lott.

Att hos exkonungar slik takt få röna
Det skulle göra menskligheten godt.
De sitta jemnt i smyg och hvässa sprö'na.

6. UR MINNENAS VERLD.

Ett kärt möte.

De sitta så förtroligt med hvarandra,
Vid hufvud, hufvud, bröst vid bröst också.
Böjd ryggen är och hårets färg är grå;
Men ögats eld ej är det skäl att klandra.

Nu efter 40 år sig samlat åter
De, som sin lyra samma vårdag fått;
Två tredjedelar ren till hvila gått.
Man dyra minnen upp marschera låter.

Ännu en gång i dessa vänners rund
Högt ljuder hjertligt skratt vid glada minnen.
Man glömmer årens tyngd i högtidsstund.

Som solen ser sig om en vinterdag
På frosthöljd jord så mildt; de gamlas sinnen
Än engång flamma upp i vänners lag.

Vår tid är, som en skugga, som bortfar. Vish. 2: 8.

Stolt stod hon der. Jag noga henne minnes.
Hon bland de andra lyste genast fram.
Så hög hon var, så rik den hvita stam.
Ett särskildt kännetecken äfven finnes.

Vid manshöjd bar hon, der två grenar röjdes,
Ett mystiskt A, som genast ögat såg,
Och till en granskning väcktes strax min håg,
Snart tillfredsställd, när grenen undanböjdes.

Augusta namnet var. Finns björken mera?
Jag sökt den upp nu efter femti år
Och funnit den med samma kraft florera.

Bortväxt är namnet, liksom länge sedan
Hon, som det bar, gått till en evig vår.
Stark björken står, *hög* i min barndom redan.

Ett non plus ultra i uniformväg.

Hur uniformen gjorde honom präktig,
Och sporren sen, som prydde gubbens klack!
I bredd med honom ansåg jag, som — pack
Så far, som mor. Jag var mig sjelf ej mäktig.

På golfvet låg jag, att beundra kunna
Den uniform, som gubben alltid bar
Hvar nyårsdag. Jag gubbens gudson var,
Och gudfar ville mig den fröjden unna.

Kirurg och doktor, efter tidens skala,
Den gamle var, och länets höfding han
Uppvaktade hvar nyårsdag *en gala.*

Af uniformer sen jag sett mång' hundra,
Så skön, som gubbens, jag dock ingen fann.
Med barndomen flyr konsten att — beundra.

Också en sviken illusion.

Från kyrkans torn, som stiger kraftigt opp
Mot himlafästet, kan man blicken sända
Så långt, så långt. Hvem vet, det kunde hända,
Att allt till verldens ända gick dess lopp.

Så tänkte liten pilt, men tornet var
En gammal tingest, krångligt att besöka.
Dess trappa skral, der brukade jemnt spöka.
Att spöken trotsa var han icke karl.

Så blef han vackert derifrån och fick
Från stugans tak blott blicka ut i verlden,
Och gifva skyarna en välkomstsnick.

Men karl han blef och klifver nu hvar vår
I tornet upp, när isen bräcks på färden.
Af "verldens ända" syns ej minsta spår.

Den oväntade lyckan.

Vi plockade så ofta väpling samman
I flydda dagar af vår barndomstid.
Fyrväplingar, när lyckan var oss blid,
Vi stundom funno till vår stora gamman.

Hvad lycka deraf kom, det mins jag föga;
Det rann med flydda minnen ur min håg.
Den tiden lyckan i det ringa låg.
En kopparslant är guld för barnets öga.

En junidag fyrväplingar hon fann
Så många, att en krans hon kunde dana;
Det *skrämde* oss; all fröjd dervid försvann.

För mycken lycka lät oss fyndet ana.
En vecka blott från denna dag förrann,
När döden kom, att ända hennes bana.

Barndomsvännen.

I lifvet våra vägar skilda gått,
Sen skolan sändt i verlden ut oss båda.
Vår vandring lifvets afton nära nått,
När barndomsvännen åter jag fick skåda.

Han ärans höjder hann i annat land;
Bland hopen qvar jag dröjt på fosterjorden.
Men lika varm, som fordom, var hans hand,
Och samma trogna vänskap röjde orden.

Du, barndomsminne, glada ungdomsdröm,
Som tvenne hjertan delat med hvarandra!
I trotsen glömskans grund på lifvets ström.

Fru *Lönngren* qvad om "forna piltars" kif.
Må hennes dikt sin sanning få om andra.
Min vän och jag, vi högre ställt vårt lif.

Sedd med andra ögon.

Hur skön låg icke *insjön* för min blick!
Hur fagra stodo icke strandens alar!
Så underbart i djupa skogens salar
Det hviskade, när jag till insjön gick!

Så tyckte jag, när liten pilt jag var.
Sen dess flytt femti år. *Nu* står jag åter
På kära stranden; blicken sväfva låter
Utöfver — *sjön*. Fins ej den sköna qvar?

Förgäfves blicken söker. Blott en *putt*
Med nakna bräddar gubbens öga finner.
Har hela herrligheten gjort bankrutt?

Hvem tyder gåtan? Sjön är utfäld *så?*
Ack nej! med åren *illusion* försvinner,
En putt var barnets insjö äfven då.

Tempora mutantur et nos mutamur in illis.

Hur i mitt tycke mången *dag* var lång,
När timmarna af lexor skulle fyllas.
Jag längtade se vestern snart förgyllas
Af aftonsolen *då* så mången gång.

Och *året* sedan! grufligt långt det var.
Hvem med dess snäckgång skulle nånsin hinna
Att blifva stor och dessa segrar vinna,
Som lifvet blott för mannaåldern spar!

Långt bort i fjerran ligga *nu* de åren,
Som alltför långsamt tycktes skrida då.
Nu mycket snabba dessa följt i spåren.

I aftonstund, när man till hemmet hastar,
Med dubbla steg man farten skyndar på.
I grafvens närhet vandraren ej rastar.

Olyckligt kär.

Fall, lätta snöflock, fall"* — så börjar sången;
Jag höll den kär uti min ungdoms dar.
Nyss fylda femton, tror jag, att jag var,
Och så "olyckligt kär" jag var den gången.

"*Och bädda grafven kall*" — klart var, som dagen,
Att innan kort jag skulle stiga ned
Med brustet hjerta dit — Så är ju sed,
När man på lifvets lycka är bedragen.

"*Att stelnadt hjerta må*" — mitt hjerta glödde,
Det kände jag, och vildt det äfven slog,
Men stelna skulle det, när det förblödde.

"*Ej åter börja slå*" — Om fjorton dagar
Den stolta sköna nådigt mot mig log.
"*Ur stormarna*"** — långt mer mig då behagar.

---

* Af *Fredrika Bremer.*

** "Ur stormarna ser jag en aflägsen hamn,
Dit kärleken vinkar så blid" . . . af *Böttiger.*

Ett krångligt svar.

Hvar julnatt just vid nattens tolfte timma
Af tusen ljus strax kyrkan lyses opp.
I bänkarne der sitta kropp vid kropp,
Och kyrkans fönster då så klara glimma.

Doft ljuder orgeln, dof är också sången;
Af *döda* kyrkan då är öfverfull,
Med ögon fyllda blott af mask och mull,
De sitta hemska der. Och dem såg mången."

Som barn jag ofta denna saga hörde
Af en, som sade sig de döda sett,
När han förbi en kyrka engång körde.

Var presten *lefvande?* Så städs jag sporde,
Men svaret alltid blef helt rätt och slätt,
Att man om sådant aldrig fråga borde.

Barndomsminnenas styrka.

Vi möttes engång under barndomsåren
En flyktig stund, blott som ett ögonblick;
Sen hennes väg från min så fjerran gick.
Af henne snart förlorade jag spåren.

Sen dess flytt femti år, då häromdagen
Jag såg en ungmö. Som en blixt upprann
Uti min själ en bild, som klarhet vann,
De voro *hennes*, dessa anletsdragen.

Jag såg en dotter till — den lilla tärna,
Som egt min kärlek knappt *en* barndomsdag,
Och flydde så, likt plötsligt slocknad stjerna.

Hur snabbt förblekna tusen, tusen minnen
Från *andra* dar, men än i friska drag
Hvar barndoms hugkomst fängslar våra sinnen.

Månen förr och nu.

Jag mins en tid, då månen stod på lur, —
Så tycktes mig — och följde mig beständigt.
Jag fann en vrå och gömde mig behändigt
Och trodde månen gäckad i sin tur.

Sen kröp jag fram, men flux mig månen fann,
Och gäckande mot mig log gubbens öga.
Att gömma mig det gagnade mig föga;
I "kurragömma" var han öfverman.

Men åren flytt. Nu gubbe äfven jag
Ej mera undanflyr hans klara öga,
Jag älskar dessa milda, bleka drag.

När fullmån'n är, jag sitter mången qväll
Och ser i mörkret upp emot det höga;
Hans åsyn gör mig vemodsfull och säll.

Olika tidsmått.

Hur långt" — jag tyckte i min barndomsdar —
"Är icke året! Nu vi hafva våren,
Så sommarn, hösten följer sen i spåren,
En evighet är än till julen qvar."

Men åren flytt sen dess i femtital,
Så snabbt, så snabbt, när blicken ser till baka.
Nu vill en enda dag jag ej försaka;
Jag hölle fast den, stod det i mitt val.

Ty tidens värde nu jag skatta lärt.
Hur *liten* tid mig återstår att verka!
Ett år, som flytt, är visst vår saknad värdt.

På grafvens bredd — i barndomsårens vår —
En tungsint gubbe — vårens glada lärka —
För begge *tiden annat mått*, ack, får.

Den förste lärksången.

Minns du det än, hur hon var undransvärd,
Den lärkan, när hon glädtigt hördes drilla
För första gången? Genom luften stilla
Allt högre sedan styrde hon sin färd."

"Den första gången? Ej jag fattar dig.
Vi redan sett så mången vårsol tändas,
Och hört så mången lärksång redan sändas
Från morgonsky ned på vår lefnadsstig."

"Men *första* gången — minns du icke den?
Det var den gången, när i våra hjertan
Steg vårsol upp med *första* kärleken."

Ack, ja, jag minns — för längesen det var.
För lärkans drill ej öra mer har smärtan.
Du, första kärlek, vårdrill underbar!

Det andra ögat.

I källans spegel ser mitt öga in,
Der höga skalden "molnens tåg" betraktat;
Hur högt har ej hans sköna sång jag aktat!
Att dikta *så*, den konsten blef ej min.

Men källans spegel dock sin tjusning har
För hvarje öppet öga, känsligt sinne.
I henne gömmes månget älskadt minne
Från sällare och flydda barndomsdar.

I källans spegel blickade en gång
Invid ditt eget ock ett älskadt öga,
Så gladt och lekfullt, som en siskas sång.

Förgäfves blickar jag i spegeln *nu*.
Det *andra* gått att le i himlen höga.
Se, vän, om mera lyckligt söker *du*?

Den ständiga sommarns land.

Ett land jag vet, dit vintern aldrig når,
Der ständigt nya blommor dofter sprida,
Der kinden smeks af vestanflägtar blida,
Och allt i oförvissnad fägring står.

Der tyngs af frukter ständigt hvarje gren;
Der mister fjäriln aldrig sina vingar,
Mot himlen foglasången ständigt svingar
Sig ostörd upp, så tjusande och ren.

Liksom af vinter, vet det ej af natt,
Det sköna landet, men så fjerran bara
För vandraren det gömmer undrens skatt.

Engång jag satt dock säll uppå dess strand.
Men längesen jag nödgats dädan fara.
Det var de ljufva *barndoms drömmars land.*

Det drömda Eden.

I liten bäck, som genom ängen rann,
Jag sköt min farkost ut med hvita segel,
Han flöt så sakta ned till hafvets spegel.
Jag undrade, när han till hafvet hann.

Att han ej återkom, mig gjorde nöjd.
Jag fick *då* drömma, att så långt han hunnit,
Tills nya, sköna verldar så han funnit.
Att *derom* drömma, drömma var min fröjd.

Jag var då liten pilt. Så *skolan* kom,
Jag *läsa* fick om jordens alla länder,
Ej om den verld, som förr jag drömde om.

Mitt drömda Eden, ack! ej der jag ser.
I *boken* fåfängt bläddrat mina händer.
Och derom drömma *kan* jag icke mer.

Register.

Pag.

Förord . . . . . 3.

I. Första skörden.

1. Fosterländska sånger . . 7.
Vår kärleks land . . . . 9.
Ett sångens hem . . . . 10.
Den gamle krigarns åsigt 11
Anders Wilhelm Ingman . 12·
En stor skalds sista stund 13.
De mäktiga orden . . . 14.
En väldig ande . . . . 15.
Ett sorgligt öde . . . . 16.
Den gamle Kantorn . . . 17.
Då det dagas . . . . . 18.
Till Fredrika Runebergs minne . . . . . 19.
En bön till Finlands skalder 20.
2. Tankebilder . . . . 21.
Ett frö bland strö . . . 23.
Bibeln och rationalisten . 24.
En sommarfrid, som ej förgår 25,
Från mörker till ljus . . 26.
Starkare än stormen . . 27.
Pass på! . . . . . 28.
Hvarifrån skimret kom . . 29.
Den frommes afton . . . 30.
Det enda nödvändiga . . 31.
Den återfunna . . . . 32.
Från strid till frid . . . 33.
Samma ledsven . . . . 34.
Vid årsskiftet 35
Lifvets lek . . . . . 36.
En enda stjerna . . . . 37.
Hvar är den lugna fjärden 38.
Stjernfallen 39,

Pag.

När timmen slår . . . . 40.
Moderskärlek . . . . . 41.
Den lilla verlden . . . . 42.
Vid min brasa . . . . 43.
Utan sol ingen blomma . 44.
Ej stjernan, men himmelen 45.
Första kämpens lott . . 46.
Ytan bedrager ofta . . . 47.
Timmarnas slag . . . . 48.
På lifvets sommarstrand , 49.
Bäfva för nattens öga . , 50.
Under ytan . . . . . 51.
Vårens öfvermod . . . . 52.
På begrafningsplatsen . , 53.
Min dröm . . . . . 54.
Vinden och hjertat . , . 55.
Den dubbla hösten . . . 56,
Ej blott för sig . . . . 57.
Noli me tangere = vidrör mig icke . . . . . 58.
Min vinterfluga . . . . 59.
Mina höstlöf . . . . 60.
Tre glada barn . . . . 61.
S:t Elms eldar . . . . 62.
Barndomsengeln . . . . 63.
Beljug ej fjäriln . . . . 64.
Också en dröm . . . . 65.
Öfver lifvets fjärdar . . 66.
Ett lumpblad . . . . . 67.
Hvem jag vill prisa . . . 68.
Skuggornas verld . . . 69.
3. Skildringar ur lifvet . . 71.
Vinterbrasan . . . . . 73.
Också en morgonhelsning 74.
Verldens vänskap . . : 75.
Icke all verldens guld . . 76.

Guld och skuld . . . . 77.
En svår konst . . . . 78.
Det dolda skälet . . . . 79.
Bränn aldrig oläst bref . 80.
Det tysta vittnesbördet . 81.
Den forna idealisten . . 82
Huru en mor sörjer . . 83
Den fåfängt sökande . . 84.
Hunden . . . . . 85.
Vänskapens skeppsbrott . 86
Den hemska förändringen 87.
Nattens skuld . . . . . 88.
Ej hon och dock hon . . 89
Osvuret är bäst . . . . 90.
Hämnaren . . . . . 91.
Först ro i grafven . . . 92
Sorglig upptäckt . . . . 93.
Samhällets skuld . . . . 94.
Tamen aliquid haeret = något fastnar dock . . 95.
Ett affall . . . . . 96.
En hög herre . . . . . 97.
I lifvets skola . . . . . 98.
Alltid liflös och dock ej död 99
Enkans oljokruka . . . 100.
4. Bilder från folk- och landtlifvet . . . . . 101.
Stig blott in . . . . . 103.
Landtlig förnöjsamhet . . 104.
Det vilda arfvet . . . . 105.
En af de många . . . . 106.
Hästplatsen . . . . . 107.
"Syndapenningar" . . . 108.
Också han måste lefva . 109.
Lördagsqvällen . . . . 110.
Den värnlöses minne . . 111.
Drakgömma . . . . . 112.
Den österbottniska qvinnan 113.
En ringa ruin . . . . . 114.
5. Bilder ur naturen . . 115.
Nordanvindens brådska . 116.
Drifvan i snåret . . . . 118.
Näktergalens sång i sommarnatten . . . . . 119.
Till ett minne för vinterns dar . . . . . 120.
Nöjd med litet (imitation) 121.
Det sista badet blott . . 122.
Ej spårlöst . . . . . 123.
Vårvinden på bestyr . . 124.
Med godhet kommer man långt . . . . . 125.
Ett köldens byte . . . . 126.
Den första stjernan . . . 127.
Eftersommarn . . . . . 128.
Ett minne blott . . . 129.
Naturen en junimorgon i norden . . . . . 130.
6. *Uddlösa löjen* . . . . 131.
Den näsvisa kråkan . . . 133.
Hade jag orätt . . . . 134.
Den militära ärans fordringar . . . . . 135.
En oförskämd fråga . . 136.
Bäst, som det gick . . . 137.
Icke ens då blef han kuggad 138.
Kalles sista .... 139.
En näsvis lärka . . . . 140.
Pligten att representera . 141.
7. I dagens frågor . . . 143.
Nyårsnatten . . . . . 145.
Den sanna friheten . . 146.
En dunkel fras . . . . 147.
Bedrägliga ord . . . . 148.
Vår tids afgudadyrkan . . 149.
I ljuft och ledt som bröder 150.
Matts och Pekka . . . . 151.

II. Andre skörden.

1. Fosterländska bilder . . 153.
Anm. . . . . 154.
Sylviasångarn . . . . . 155.
Den milda forskarn . . . 156.
En snillets storman . . . 157.
Den förlorade sonen . . 158.
Pojken . . . . . 159.

En majfest . . . . . 160.
Skaldepatriarken . . . . 161.
Skalden och läkaren . . 162.
Hvi bär han skägg . . . 163.
Sibiriefararen . . . . . 164.
Den fasta handen . . . 165.
Blott ett sådant fall har jag läst om . . . . . 166.
Rent språk . . . . . 167.
Det var då . . . . . 168.
Tänkaren . . . . . 169.
En vårens sångare . . . 170.
Den öppna blicken . . . 171.
En flärdlös patriot . . . 172.
Svanens tondiktare . . . 173.
Blott alltför timide . . . 174
Stark i sin tro 175
En österbottning . . . 176
En hedersman . . . . 177.
Den gamle byspelmannen 178
Måste man tro skalden . 179.
En söndagsmorgon i f. d. Wasa stad . . . . . 180.
Den trygge . . . . . 181.
2. Tankebilder . . . . 183.
En förlorad dag . . . . 185.
Ej utan gagn 186
Den forskande anden . . 187.
Också en fjäril . . . . 188.
Ett dödsfall om våren . . 189.
Olika perlfiske . . . . 190.
För sent . . . . . 191.
Barndomsengeln . . . . 192.
Medan dagen är . . . . 193.
Också ett ordstäf . . . 194.
Troshjelten . . . . . 195.
Blott endels 1 Cor. 13: 19. 196:
Salomos ordspråk 25: 11. 197.
Barnens englar . . . . 198.
Den svåra stafningskonsten 199.
Skyns kamp mot solen . 200.
3. Skildringar ur lifvet . 201.
På räkenskapens dag . . 203.
Sjömansgossen . . . . 204.
Om vintern . . . . . 205.
En förlorad förmåga . . 206.
Ett lyckligt ändadt missförstånd . . . . . 207.
Den mållösa färden . . 208.
Hvarför hon lyssnar . . 209.
Den gamle i vrån . . . 210.
Hvad den gamle dock kan 211.
Den första ångbåten . . 212.
En folktro . . . . . 213.
Det sofvande barnet . . 214.
4. Ur naturens lif . . . 215.
Bellum omnium inter omnes = allas krig med alla 217.
Den omtänksamma svalan 218.
Skogens allvar . . . . 219.
Sommarlängtan . . . . 220.
Morgonkonserten . . . . 221.
Håll pelsen på . . . . 222.
En konsert i skogen . . 223.
Den gamle sången alltid ny 224.
Återkomna hyresgäster . 225.
Den första flugan . . . 226.
En förstörd tafla . . . 227.
Längtan till landsbyggden 228.
Vinterns reträtt . . . . 229.
Björken med mössöron . 230.
Almanackan ljuger . . . 231.
Solen åter . . . . . 232.
Drifvan i Maj . . . . . 233.
En apropos afsatt herre . 234.
En ungdomens förledare 235.
Ett giltigt skäl . . . . 236.
5. Uddlösa löjen . . . . 237.
Tobaken, ett långsamt dödande gift . . . . . 239.
Öfvervunnen fördom . . 240.
En ungdom, som följer med sin tid . . . . . 241.
Också en reskamrat . . 242.
Stora ord och . . . . . 243.
Också en jägare . . . . 244.
Är han icke täck . . . . 245.

En mästare i sin konst . 246.
En folkskoleungdoms framtidsplaner . . . . . 247.
Blomstervalet . . . . . 248.
Huru han gjorde sitt val 249.
Huru hon gjorde sitt val 250.
Nobelt föredöme . . . . 251.
6. Ur minnenas verld . . 253.
Ett kärt möte . . . . . 255.
Vårt lif är som en skugga som bortfar . . . . 256.
Ett non plus ultra i uniformsväg . . . : . 257.
Också en sviken illusion 258.
Den oväntade lyckan . . 259.
Barndomsvännen . . . . 260.
Sedd med andra ögon . 261.
Tempora mutantur et nos mutamur in illis = tiderna förändras och vi med dem . . . . . 262.
Olyckligt kär . . . . . 263.
Ett krångligt svar . . . 264.
Barndomsminnenas styrka 265.
Månen förr och nu . . . 266.
Olika tidsmått . . . . 267.
Den första lärksången . . 268.
Det enda ögat . . . . 269.
Den ständiga sommarns land 270.
Det drömda Eden . . . 271.
Register . . . . . 272.

Obs. Obs.

Var god och rätta före läsningen följande fel, hvilka, förderfvande rimmet, metern eller ordaförståndet, tyvärr, i det ovanliga november-mörkret, undfallit förf:ns uppmärksamhet som korrekturläsare — inkonseqvenser i ortografi och interpunktering oberäknade.

Sid.	42,	rad. 9	i sonetten står: finns,	läs:	finnes.
,,	43,	,, 8	,, han	,,	hon
,,	56,	,, 7, 8	,, han	,,	hon
,,	77,	,, 13	,, finns	,,	finnes.
,,	92,	,, 1	,, Kistan	,,	Kista
,,	104,	,, 6	,, hon	,,	han
,,	121,	,, 3	,, mossen	,,	mossa
,,	122,	,, 14	,, han	,,	hon
,,	169,	,, 9	,, hakan	,,	haken
,,	180,	,, 6	,, gifva	,,	gifver

Det rimfel, som förf., af oaktsamhet vid styckets utskrifning, på sidan 176 begått, önskar han sålunda få rätta:

rad. 10 står ägde — läs: hade

,, 14 ,, godt hjerta hade, läs: fritt ut det sade.

UNIV.-BIBL.
20 VIII 46
LUND
1:5.

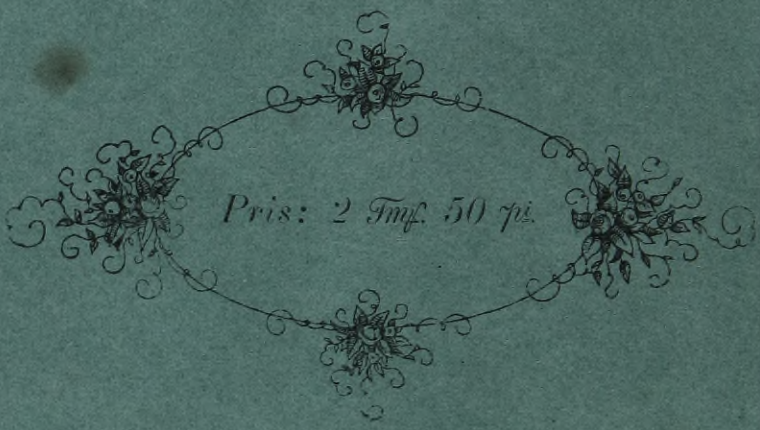
Pris: 2 Imf. 50 pi.

UNIVERSITETSBIBLIOTEKET, LUND
15000 400875468